

Christophoros

XXVIII. évfolyam, 4. szám

ingyenes kiadvány

2021. szeptember – September 2021

A részvétel a fontos

„Ők pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.” (ApCsel 2,42)

„Nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos.” – Pierre de Coubertinnek tulajdonítják ezt a mondatot. Aktuális volt ez a téma az utóbbi hetekben, amikor végül megtartották az elhalasztott olimpiát, de nézők részvétele nélkül. Aktuálisak a hasonló kérdések most már másfél éve, amikor minden rendezvény kapcsán ott a bizonytalanság, hogy megtartható-e személyes részvétellel, és ha igen, mennyire biztonságos a jelenlétüknek.

A Biblia számtalan helyen tanúskodik a személyes közösség elengedhetetlen fontosságáról. Egyedül nem üdvözülhetünk, a kereszténység csak közösségben létezik. Természetesen lehet otthon is, egyedül is Bibliát olvasni, imádkozni, és ez fontos része is a hit megélésének. De a közösség megélése nélkül kiszikad, elsorvad a keresztény élet. Az első gyülekezetről szóló tudósítás sem úgy beszél az összegyűlt emberekről, mint akik csupán közönsége lettek volna az

apostoli tanításnak, hanem közösségként. Nem úgy, mint akik kenyértörésre vitték az ügyeket, hanem mint akik az élet kenyérében való részesedésben élték meg összetartozásukat.

Sokan megtapasztaltuk a szigorúbb korlátozások időszakában, mennyire hiányzik, ha nem ad támaszt, kapaszkodót az istentisztelet, úrvacsora, hétközi alkalom, vagy egyszerűen a gyülekezet többi tagjával való találkozás, beszélgetés. A lelkészek által készített videók csak pótlékok tudtak adni, nem tölthették be teljesen a hiányt. Nem tudjuk, hogy a következő hónapokban mire lesz lehetőségünk. De fontos, hogy ne vesszen ki szívből a vágy a gyülekezeti közösség iránt. Törekedjünk rá, hogy minél teljesebben megélhessük, mert Isten hatalmas kincset szán nekünk a közösségen keresztül.

dr. Tóth Károly

Lélek-zet

Isten szentel meg

„Mi pedig hálával tartozunk Istennek mindenkor értetek, testvéreim, akiket szeret az Úr, mert kiválasztott titeket Isten kezdettől fogva az üdvösségre, a Lélek megszentelő munkája és az igazságba vetett hit által.” (2Thessz 2,13)

Tartsuk hát, és nevezzük Krisztussal mi is szenteknek azokat, akik igéjét bírják, kivált a megpróbáltatásban és üldözésben. Bizony szentek, még ha egészen nyomorultak s gyengék is, és nincs rajtuk a szentség semmi különleges látszata. Mert a homlokára ugyan senkinek sincs írva, hogy megigazult szent-e vagy nem, de az bizonyos, hogy ahol Isten igéje van és gyümölcsozik, ahol szenvedik az érte járó szenvedést, ott bizonyosan élő szentek is vannak.

De megszólal a cselekedet-szentek hamis alázata: „Isten őrizzen az ilyen nagyralátástól, hogy szentnek nevezessük magunkat, holott szegény bűnösök vagyunk.” Ez mind abból a régi tévelygésből van, amely mikor szentségről hallott, a hatalmas cselekedeteket kutatta, mint melyekkel a szentek maguk érdemelték

ki és szereztek meg a mennyországot. Mi pedig azt mondjuk, hogy Krisztus igazi szentjei bizony bűnösök, és bűnösök is maradnak, akik nem szégyellik elimádkozni a Miatyánkot: „Szenteltessék meg a te neved; jöjjön el a te országod; bocsásd meg a mi vétkeinket...” Ezzel bevallják, hogy neve nem bennük szenteltetik meg, országát nem ők hozzák el, akarata sem általuk történik meg. Ezek nem azért szentek, mert bűnnélküliek, és cselekedetük szentté teszi őket. Ellenkezőleg: azért szentek, mert minden cselekedetükkel együtt is nem egyebek a maguk szemében kárhozott bűnösök-nél. Idegen szentség teszi őket szentté – a Krisztusé, amelyet hitükben ajándékba kapnak, s amely sajátjukká válik.

Luther Márton (Jer, örvendjünk, keresztyének!, 281. o.)

Középen a karmester!

Jézus mondja: „Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összeülnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,19–20)

Keresztyén Gyülekezet! Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

A karmester felemelte a karját, és beintett. S a hangszerek megszólaltak.

Az első hegedű éppen úgy, mint a bőgő, a fúvósok is tudták a dolgukat. Csodálatos volt a zenészek előadásában a szimfónia.

Együtt csengtek, egyetértésben, együtt hangzóan szólaltak meg a hangszerek.

Ugye, mindannyiunknak volt már ilyen kellemes élménye? Többen azt is tudnák sorolni, hogy melyik a kedvenc, legszívesebben hallgatott szimfóniájuk. Brahms vagy Beethoven?

De most nem arra vagyok igazán kíváncsi, hogy neked mi a kedves szimfóniád, hanem sokkal inkább arra, hogy tudod-e, hogy Istennek mi a kedves szimfóniája? Mert neki is van!

Isten kedves szimfóniája az egyetértő imádság!

A legszebben csengő összhangzat az, amikor egyetértésben imádkoznak a hívek.

Jézus szavai a tanítványi közösség, tehát a gyülekezeti élet jó rendjét tárják elénk. Máté evangéliumának 18. fejezete erről szól. S ezek közül két különös mondatra figyelünk.

Az egyik a szimfóniáról, azaz együtt hangzó, egyetértésben hangzó imádkozásról szól. A görög „szümfoneo” szó ezt az egyetértést jelenti.

Persze azt mondanánk, hogy könnyű a zenészeknek, mert a karmester számukra mindig jelez, mikor kinnek, hogyan kell belépni ahhoz, hogy ez a zenei élmény tökéletes legyen. De hogyan van ez a gyülekezetben? Az a baj, hogy mintha nálunk éppen a karmester hiányozna.

A protestáns hagyomány szerint nincs feltétlen tekintélye a papnak, mi – alapvetően – nem akarunk a hierarchikus módon élni. Sokszor rácsodálkozunk a katolikus testvérekre, hogy a gyülekezetben, plébániai közösségeikben milyen nagy szerepe van a pap, s főleg a püspök vagy a pápa kinyilatkoztatásainak, szavainak. S ugyan ezt tapasztaljuk a kis szektáknál, ahol a híveik előszeretettel hivatkoznak arra, hogy mit mondott a pásztor. Érezzük ezeknek a visszásságát is, de közben látjuk, hogy keveredett világunkban egyre inkább szükség van arra a határozott vezetésre, amely által megtudjuk, hogy mikor, mit kell tenni. Sokszor mondjuk ki József Attila egyik verssorával, hogy „az én vezérem bensőmből vezérel!” s közben azt érezzük, hogy ez a belső vezér, ez a belső karmester, mintha hiányozna.

Milyen jó lenne egy karmester, aki biztosítja, ahogy a szimfónia, az egyetértés ne hulljon szét. Milyen jó lenne valakire ráhagyatkozni, hogy ne az egyéni érdekeink, és ne az önös gondolkodásunk határozza meg azt, hogy mit tartunk fontosnak. Milyen jó lenne egy karmester, aki a sokféle egyéni improvizációt összefogja. Mert érezzük, hogy szinte minden téren hiányzik valami, ami visszaállítja a rendet, a harmóniát, a közösség együtt hangzó jó akaratát, és ezzel azt az élményt, amit ez az egy akarattal való hangzás jelent.

Milyen jó lenne, ha az egyházra és benne a gyülekezet közösségeire nem terjedne át az, ami társadalmi együttműködésre képtelenné tesz csoportokat világviszonylatban. Milyen jó lenne, ha az egyház, s benne a gyülekezetünk megmaradhatna olyannak, ahol nem az számít, hogy ki milyen, hanem az számít, hogy mennyire ismeri a kottát. Mint a zenekari árokban sem az számít, hogy kinek milyen az autója, vagy éppen a bőrszíne, nem számít az sem, hogy beszél-e idegen nyelvet, s még az sem számít, hogy baloldali vagy jobboldali gondolkodású. Egyedül az számít, hogy ismeri-e a kottát, és figyel-e a karmesterre.

Pál apostol így beszél arról, hogy a gyülekezetben semmi nem számít, csak a szeretet által munkálkodó hit. A hit, amely figyel a karmesterre, és a szeretete, amely révén ismerjük a kottát.

Testvérek! Nagyon sokat imádkozom azért, hogy ez az egyetértés legyen meg bennünk. Lehet, hogy különbözők vagyunk sok mindenben, nem csak életkorban és végzettségben, vagy a családi helyzetünkben, de a

gondolkodásunkban, politikai látásunkban, de még abban is, hogy miként ítéljük meg ezt a vírushelyzetet. De valahogy az egyetértő, együtt megszólaló, egy akarattal Istenhez forduló attitűd legyen ott bennünk!

S akkor rácsodálkozhatunk arra is, hogy mégis csak van karmesterünk! Jézus a második mondatában erre világít rá. Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttünk!

Jézusnak ezt a szavát akkor szoktuk idézgetni, amikor kevesen vagyunk egy-egy gyülekezeti alkalmon. Ezzel vigasztalgatjuk magunkat szinte így: nem baj, ha kevesen vagyunk, Jézus akkor is itt van velünk! Csak-hogy Jézusnak ez a szava éppen nem azt jelent, hogy elégedetek meg azzal, ha kevesen vagytok együtt. Hanem sokkal inkább azt, hogy Jézus mindig velünk van. Sőt közöttünk, egészen pontosan talán így lehetne visszaadni a görög szöveget: középen van. Nem egyszerűen elvegyül a tömegben az emberek között, hanem középen van! Ott vagyok középen! Igen: Akik Jézus nevében vannak együtt, annak az életükben középen van Jézus, nem lényegtelen mellékszereplő, nem olyan, akire, ha akarok, fordítok egy kis figyelmet, ha nem akarok, akkor nem. Nem olyan, mint egy társaságban valaki, akivel nem kötelező szóba állnom, és a forgatagban el is kerülhetem, ha nem tetszik, hogy mit mond. Hanem középen van! Tehát nem lehet nem rá figyelni! – mint a karmester.

Kisgyermekkoromban azt hittem, hogy az a bácsi ott a zenekar előtt teljesen fölöslegesen hadonászik. Akár én is odaállhatnék, úgy integetni én is tudok! Aztán az első karmesterversenyt, amikor végignéztük a tv-ben, és először láthattam a felvételekről karmestert szeméből, akkor eszméltem rá, hogy a karmester mennyire éli a zenét, nem csak a kezéről, az arcáról is olvasni lehetett azt, hogy mit ad át az előtte ülő, rá figyelő zenészekre. Ott állt középen.

Jézus így áll itt a gyülekezetünkben középen. Vajon tudunk-e az ő szavára és az Ő szeretetére odafigyelni? Tudunk-e rá fókuszálni?

Ma is ő szólít meg, karmesteri pálcájával csendesen megkocogtatja a pulpitust: Hagyd már abba nyüzsgést, rakd el a nap minden gondját, hagyd abba a hangolást is, hogy egy akarattal, egyetértésben csendüljön fel a szimfónia:

Adjunk hálát a gondoskodó Istennek!

Adjunk hálát azért, hogy Ő elfogad, és megbocsát!

Kérjük Istent a járvány elmúlásáért!

Legyünk hálásak a konfirmációra készülő fiatalokért!

Kérjük Istent megtartó, lelket megtartó, és örök életet adó irgalmáért.

Együtt, egy akarattal tekintsünk Jézusra! Ámen.

Bence Imre (2020. október 4.)

Gondolatok az úrvacsoráról

Úrvacsoravétel: felszabadító pillanat, amikor levehetem a maszkom, és megmutathatom Istennek az arcom... (Gáncs Péter)

Számomra a bibliai tárgyak, jelképek, szimbólumok közül az asztal fejezi ki leginkább és foglalja magában legteljesebben mindazt, amit Jézus nekünk adott és értünk tett. Szerintem a Názáreti Jézus jele az asztal. (Németh Zoltán)

A világ legnagyobb sűrűségű anyaga, amely nem rám nehezedik, hanem felszabadít. (Zsugyel Kornél)

Méltatlanságunkban méltónak talál, bűneinkben megbocsátást ad. Magányunkban közösséget teremt, bánatunkat örömmé fordítja. Halálunkban diadalmasan hirdeti az örök élet reménységét, az úrvacsorában pedig örök szeretete soha nem szűnő irgalmával ajándékoz meg bennünket. (Dr. Pángyánszky Ágnes)

Gyülekezetünk életéből

Úrvacsora – új, bemártásos kehellyel is

Június óta újra élhetünk az úrvacsora szentségével, reméljük, hogy ezt a járványhelyzet továbbra is lehetővé teszi. Kétféle módon vehetjük magunkhoz Krisztus testét és véré, kiskehellyel vagy bemártással. Aki elvesz egyet a kikészített kiskelyhek közül, annak a lelkész az ostyát adja kézbe. Aki nem, annak a lelkész az általa borba mártott ostyát adja kézbe – ehhez az országos egyháztól kapott új, bemártásos kelyhet használjuk.

Mit jelent számomra az istentisztelet?

Én beleszülettem egy hitét gyakorló színtiszta evangélikus családba. Így első emlékeim közé tartozik, hogy minden vasárnap az egész család együtt templomba megy.

Az vált természetessé számomra, hogy Isten és a család az egy egység.

Az istentisztelet számomra egyrészt sok embert jelent.

Nagyanyámnak gyönyörű hangja volt, mindig mellette ültem istentiszteleten.

Vannak evangélikus énekek, amelyek a mai napig az Ő hangján szólalnak meg nekem. Olyan, mintha most is velem volna.

Biczó Ferenc tisztelendő úr keresztelt és konfirmált. Tőle hallottam először a szószékről Isten igéjét.

Sümeghy József és Alpár Geyza lelkész urak voltak azok, akik felnőtt koromban, a soproni gyülekezetben, prédikációikban a lelkemet úgy meg tudták érinteni, útkeresésemet segíteni, ami az életemet egyre

közelebb vitte ahhoz, hogy talán én is valamilyen módon Isten eszköze lehetek. Az ő segítségükkel jöttem rá, hogy jobban meg kell ismernem saját felekezetem tanítását, és ezt legyen bátorságom tovább is adni.

Az istentisztelet számomra állandóságot, biztonságot jelent az állandóan változó világban.

Jelenti a múltat, azokat, akik már nincsek velem, de Isten felé vezető útra tereltek. A jelent, akikkel együtt lehetek az istentiszteleti alkalmakon. A jövőt, hogy még sokszor hallhatom Isten útmutató igéjét, szavát, és jelenti a gyülekezet tagjaival, a fiatalokkal való együttlételemet.

Az istentisztelet jelenti számomra azt a nyugalmat, amit soha máshol nem érzek. Azt a biztonságot, hogy soha nem vagyok egyedül, mert Isten mindig velem van. Isten szinte tapintható közelségét, amivel megajándékoz. A hitem megélését egy-egy szertartás alkalmával.

Szabó Márta

A legtöbb, amit egy apa kaphat

„Így megy ez; a múlt történéseit, a kisebbeket és a nagyobbakat, a szépeket és a rusnyákat, a nevetéseket, az érintéseket előbb vagy utóbb mind elfújja a szél, feledésre, halálra, kiszáradásra ítéltetnek, ám csak és egyedül azért, mert senki sem emlékszik már, senki sem gondol rájuk, senki sem őrzi meg őket, s ezáltal bármi, amit átélünk, lassan semmivé válik, még levegővé sem...” – részlet Jan Kalman Stefansson: A halaknak nincs lábuk című könyvéből

Mindig vannak események, történetek, szavak, melyeket jó lenne elmenteni, de csak ritkán tesszük meg. Az alábbi történetnek szemtanúja voltam, és komoly hatást tett rám ez a gyermeki őszinteség.

Arra biztatom a kedves Olvasót, hogy foglalja írásba, ha arra érdemes, látott vagy megélt története van és ossza meg a gyülekezettel!

Néhány éve történt a Hunyadi iskolánál, amikor még a régi bejárat működött. Napsütéses kora délután volt, jó pár szülő várta, hogy alsós gyereke kijöjjön végre a tanítás után. A bejárat ajtóhoz egy lépcsősor vezetett, melyet az épület földszintjének magasságában végig kísért egy vastag szegély. Ez a perem pont olyan széles volt, hogy egy gyerek minden gond nélkül végig tudott menni rajta, így a felnőtteknek nagyjából a gyerekek lába volt szemmagasságban.

Az apa kislányát várta. Az iskola és az otthon között nem csak a hazaút vezetett, de lélekben is meg kellett

érkezni. Az átvezetés egyik rituáléja volt, hogy a kisdíjak még lépcsőztek, futkostak a bejárat környékén. Az is gyakran megesett, hogy a peremen kísételve társalogtak a szülővel. Így volt ez most is. A kislány kísételt a perem szélére, majd bátorságát bizonyítandó leugrott édesapja karjaiba, többször is. Nem volt nagy a távolság, de azért mindkét félnek figyelnie kellett, hogy minden jól sikerüljön. Az egyik ilyen ugrás után a kislány ezt mondta az édesapjának: „Kicsit félelmetes innen leugrani, de mégis jó, mert tudom, hogy elkapsz.” Szép mondat, aki ilyeneket kap, az jó időre feltanult üzemannyaggal az élethez.

Vajon mi, magunkat felnőttként definiálók tudunk-e ennyire gyerekek lenni Isten irányába? A hétköznapi viharai, egészségügyi problémák, emberi bonyodalmak között el merünk-e rugaszkodni a biztosnak tűnő pontról, tudva, hogy mennyei Atyánk úgyis elkap minket? Hasonlóan fogalmaz erről a helyzetről Klaus Douglas is Az új reformáció c. könyvében: „Mit árthat a hajótörés, ha Isten maga az óceán?”

Legyen egy lépcsősor vagy életünk pereme, legyen akármekkora vihar körülöttünk, Isten mindennek az ura.

Szabaduljunk a görcsökből, és éljük az életet bizakodással, még ha félelmetes vagy ijesztő is néha, hiszen tudjuk, hogy Isten mindig velünk van!

Nagy Szabolcs

Megerősödtek

Visszatekintés egy rendhagyó konfirmációi felkészülésre

A konfirmáció megerősítést jelent, tudja ezt mindenki, aki konfirmál. Megtanulja a rendelkezésre álló hónapok alatt. Azt is megtanulja hozzá, hogy e megerősödés mindenekelőtt a hitben való megerősödést jelenti, és ezt Szentlelke által Isten végzi el. Mindennek azonban szemmel látható jele nincsen. Valóságát hittel próbáljuk tehát megragadni, és mint a később beérő gyümölcsöt, figyeljük a konfirmálók életútját, vajon megtalálják-e helyüket a gyülekezetben, az egyházban, érzik-e azt, hogy Isten közel van hozzájuk szeretetével.

Önmagában nem könnyű a rendelkezésre álló hónapokat (normális esetben talán ha kilencet) jól felhasználni egy konfirmációi felkészülésen. Míg a hitben való, szemmel nem látható megerősítést Isten végzi, a csoportot vezető lelkésznek számos feladata van, hogy e munka jól előkészített legyen. Mint egy kertész, aki a földet előkészíti, hogy a behulló mag minél biztosabb környezetben fejlődhessen termő növényé, úgy gondolja az adott évben rá bízott fiatalokat. Az elmúlt év

szeptemberében is annak az elhatározásával kezdtünk neki a felkészülésnek, hogy nem a már hittanórákon megszerzett ismereteket ismételjük át, hanem elsősorban közösséget alkotunk, építünk, és a helyünket keressük meg a gyülekezet, az egyház sokrétű életében. Tudtuk már akkor is, hogy a koronavírus-járvány valószínűleg közbeszól majd. A lendület azonban nagy volt, hiszen csak a magyar nyelvű csoportba három tucat fiatal jelentkezett.

A kilenc hónapból lett először bő kettő. Utána nagy szünet, majd egy újabb hónap után újabb szünet. Végül még egy hónapnyi készülődés jutott nekünk, tehát az előre eltervezett idő fele, két nagyon hosszú szünettel megszakítva. Legalábbis a szemmel látható valóságban. Hogy Isten Leleke közben sem szűnt meg munkálkodni, azt a hosszabb szüneteket követően lehetett tapasztalni. A fiatalok minden nehézségre legyintve formálódtak közösséggé, a kisebb baráti kapcsolatokat

újabb kapcsolódások révén hálóvá szövődtek. Egy zaklatott évben próbáltuk így megtalálni a helyünket egy zaklatott működésre kényszerülő gyülekezeti közösségben.

Játék, vidámság, komolyabb témák így is jutottak a találkozásokra. És bár nem mindenkinek volt lehetősége mindenki nevét pontosan megtanulni ez idő alatt, mégsem hullott szét a konfirmandusok csapata. Sőt, a különleges idő különleges konfirmációt hozott, és ezt különösen nagy figyelemmel élhettük meg. A 36 magyar és 9 német konfirmandus – talán először a gyülekezet története során – négy istentiszteletre osztva kérte és kapta a Szentlélek megerősítését. Elképzelhetjük, milyen nagyszabású ünnep is lehetett volna, ha mind a 45-en együtt vonulnak be egyetlen ünnepi istentiszteleten. Nem adatott meg mindez, néhány aznapi hiányzótól eltekintve a csapat egyetlen rövid időre állt egybe az év során: a konfirmációi csoportképre.

Mégsem hiszem, hogy akár csak egyetlen istentiszteleten is ne azt éreztük volna, hogy nem csak a hitben, de a közösségben is megerősít minket Isten. Ez pedig szemmel is látható volt már az egymásra való odafigyelésben, az ünnepélyes és örömmel teli órákban. De még inkább észrevehető volt, hogy e kicsit nehézkes felkészülés végén a gyülekezet ifjúsági csoportjába megérkező konfirmálók milyen nyitottan és lelkesen

kezdték bekapcsolódni a számukra megnyíló közösségbe.

Gyülekezetünk eddig is nagy létszámú és igen aktív ifjúsági közössége most nagy létszámmal bővült tovább. Talán a tavalyi évben kimaradt élmények most pótlódnak. Újabb barátságok szövődnek, a háló, mely gyülekezetünk tagjai által feszül ki és sokakat megtart, tovább erősödik. Szemmel nem volt látható, mikor és miképpen cselekedett közöttünk a Szentlélek. De eredményét már most látjuk, és az Úr áldását kérjük továbbra is e fiatalokra!

A 2021-es magyar nyelvű konfirmandusok neve – a koronavírus miatti nehézségek közben – tavaly nem jelent meg a Christophoros hasábjain. Istennek adunk tehát hálát azért, hogy ők 36-an e csoport tagjaiként pünkösdkor konfirmáltak: *Aradi Janka, Bakó Júlia, Bali Márk, Boros Luca, Bruckner György, Cser Barna, Cserjesi Marcell, Drüszler Ádám, Ferstl Patricia, Gangl Glória, Gulya Csenge, Gyenge Tündér, Horváth Norbert, Kádár Édua, Kiss Simon, Kiss Tamara, Kóródi Zsombor, Kovács Zsombor, Krebsz Elena, Lukácsy Hanna, Majsa Áron, Mészáros Mira, Nadzon-Herczegfalvi László, Póczi Kende, Pozsgai Martin, Prinner Krisztofer, Raáb Zalán, Rédecsi Ferdinánd, Sebestyén Ágnes, Stinner Bence, Szép Dániel, Tóth-Márkus Ádám, Török Boglárka, Ujhelyi Gréta, Violand Dániel, Zsubrits Ida.*

Pelikán András

„Előre kell tekintenünk, és meg kell erősítenünk hitünket!”

Beszélgetés Pfeifer Ottóval és Pfeifer-Dömök Krisztinával

Hogyan tekintetek vissza a soproni gyülekezetre, az itt töltött időszakra?

A Sopronban töltött évek számunkra különösen kedvesek. Egyfelől a gyülekezeti szolgálatunkban indított el bennünket, másfelől pedig közös életünk egy-egy mérföldköve is oda kapcsolódik. Nagyon sok szép emlék köt bennünket Sopronhoz, és ezek az emlékek időről időre elének kerülnek a családi életünk kapcsán. Ilyenkor mindig egy picit nosztalgizunk is, és visszagondolunk arra az időre, amit Sopronban, a gyülekezet közösségében tölthettünk, és hálásak vagyunk mindezért.

Mi történt veletek az elmúlt hat évben?

Az elmúlt hat évben nagyon sok minden történt velünk. A szolgálatunkat az Iharosberény-Vései Társult Evangélikus Egyházközségben kezdtük meg. Krisztina az első évben hatodéves időszakát Porrogszentkirályon töltötte, majd ordinációja után együtt folytathattuk a szolgálatot. 2018-ban a gyülekezet megválasztott lelkészeként folytathattam már a szolgálatomat, amit nagy ajándékként éltünk meg. Igyekeztünk egyre több mindenkire megismerni a gyülekezetekben, jelen lenni az életükben. Közben megszületett Bendegúz és Róza gyermekünk.

Legyetek szívesek, meséljete egy kicsit az iharosberényi-vései gyülekezetekről, az ottani szolgálatokról!

Iharosberény-Vései Társult Evangélikus Egyházközség hat istentiszteleti helyet foglal magába. (Iharosberény, Iharos, Somogyicsó, Pogányszentpéter, Inke, Vése) Területileg azonban a szolgálati terület jóval nagyobb, így van, hogy időnk egy részét autóban töltjük, hogy eljussunk egy-egy gyülekezeti alkalmat megtartani. Igyekeztünk egyensúlyt teremteni a tekintetben, hogy mindegyik gyülekezeti részben egyforma időt tudjunk tölteni, ami persze nem mindig lehetséges, hiszen évközben a hittanórák is területileg szét vannak szórva, ami szintén nagy energiákat igényel. Igyekeztünk bekapcsolódni a gyülekezetek életébe és olyan alkalmakat tartani, amely a gyülekezet minden rétegét megszólítja. Így vannak jelen a gyülekezet életében az ifjúsági

alkalmak, a böjti és adventi sorozatok, a karácsonyi koncert, a gyermekek karácsonya, az egyházközség évi rendszerességgel megrendezésre kerülő borversenye, napközis tábora.

Az utóbbi években bővült a családotok. Beszéljete egy kicsit a gyerekeitekről, családi életetekről!

Amióta megismerkedtünk, abban mindenképpen egyet értettünk, hogy nagy családot szeretnénk. Hála az Istennek megadatik ez a vágyunk, hiszen szeptember elejére várjuk már harmadik gyermekünket. Természetesen a kisgyermekkel való élet, az életünk más területeivel való összehangolódás, a szolgálat és

egyéb teendővel való jó „manőverezés”, azt gondoljuk, egy családnak sem egyszerű, számunkra sem az. Azonban akkora boldogságot és szeretetet adnak a kis jövevények, hogy minden fáradságot, minden energiát megér a nevelésük.

Mi mindketten olyanok vagyunk, akik folyamatosan kimutatjuk egymásnak és a gyerekeinknek is az érzéseinket. Úgy gondolom a gyermekeink is ilyenek: közvetlenek, barátságosak, és ha bár nem feltétlenül mindig a legjobbat mutatják magukból (talán egyik gyermek sem ezen a világon), szeretettel fordulnak még az idegenek iránt is. Sok ölelést kapnak, és lehet, hogy még többet adnak.

Bendegúz fiunk novemberben lesz 4 éves, igazi eleven kisfiú, rászolgált a nevére. Nem túlzás azt mondani, hogy minden érdekli, rengeteget kérdez. Sokszor már most gondban vagyunk, mit és hogyan válaszoljunk neki.

Róza lányunk szeptemberben lesz 2 éves, nagyon „csajos”, mindig eléri, amit szeretne, erre szokták azt mondani: igazi nő. Ha nem is értjük mindig, mit mond, a maga nyelvén is tökéletesen elmagyarázza, amire szüksége van, vagy amit gondol a világról.

Liza lányunk még a pocakban van, de ezen tapasztalatok alapján elmondható, hogy aktivitásban neki sem lesz hiánya. *(Lapzártánk után, augusztus 30-án megszületett. – TK)*

Igyekszünk odafigyelni mind testi, mind mentális és lelki igényeikre, vallási nevelésükre. Reméljük, igazolnak minket az évek, az eltelt idő, és olyan felnőttek válnak belőlük, akik megállják a helyüket a világban, és abban a szeretetben és boldogságban tudnak majd élni, ahogyan azt mi szeretnénk nekik megadni és megtanítani.

Sopronban sokat énekeltek, zenéltetek, sportoltatok. Tudjátok ezt folytatni Iharosberényben is?

Igen, mindezek fontosak maradtak az életünkben, persze a szolgálat során nem mindig marad idő arra, hogy rendszeresen tudjunk sportolási lehetőségeket végezni.

A zene, számunkra ugyan olyan fontos maradt, és a szolgálatunk során is igyekszünk sokat zenélni. Lehetőség nyílt arra is, hogy családirag zenéljünk együtt, hogy egy-egy éneket feldolgozzunk, és a pandémia időszakában meg is mutassuk videós formában a gyülekezetnek. Úgy tűnik a gyermekeink is nagy lelkesedéssel fogadták a zenélést, éneklést, és azóta is sokat kérlik, hogy így töltsük el az időt.

Hogyan éltétek meg a járvány időszakát?

A járvány időszaka különös kihívások elé állított bennünket. Elsőként meg kellett találni azokat a csatornákat és lehetőségeket, amiken keresztül a gyülekezeti tagok felé elérünk igehirdetésekkkel,

istentiszteletekkel és ehhez a technikai feltételeket is meg kellett teremteni. Kihívásként éltük meg, hiszen teljesen más ilyen formán gyülekezetben szolgálni, egy ilyen helyzetben, hiszen a személyes találkozás hiányát mi magunk is éreztük. Családi életünkben is sok szempontból változást jelentett, hiszen mi magunk is éreztük annak a hiányát, hogy családtagjainkkal is hosszú ideig nem tudtunk találkozni, ez gyermekeink számára különösen is nehéz volt.

Hogy látjátok, hogyan érdemes újrakezdenünk a járvány után?

Nagyon sokat gondolkodtunk, gondolkodunk ezen a kérdésen. Úgy látjuk, hogy a saját közösségünk nem látta olyan nagy kárát ennek az időszaknak, hogy ne lehetne tovább építkezni. Az „újrakezdés” szó helyett más szavakkal íránk le a közeljövőt: folytatás, továbbhaladás, az új dolgok (amit pl. a technika, az online lehetőségek hoztak) és régi dolgok megtartása. Bizonyos szempontból természetesen jogos az „újrakezdés” kifejezés, mégsem érezzük úgy, hogy valami véget ért volna a pandémia elején. Inkább megszakadt, de úgy látjuk, ugyanott lehet folytatni, ahol abbahagytuk. Sőt, istentiszteleteink látogatottsága nagyobb számokat mutat, mint amikor „bezártuk” a templomajtót. Hiszen virtuálisan kinyitottuk a lehetőségeinket, amelyet hála az Úrnak, sokan nagyon pozitívan fogadtak és elfogadtak. Nyilvánvaló, hogy minden közösség más-hogy élte meg ezt a nehéz időszakot. Fel kell mérnünk, hogy milyen „állapotban” van a gyülekezet, hogy vagyunk mi, szolgálattevők, és együtt továbbhaladni, a nehézségekre megoldást találni. Plántálni tovább a közösséget, ahogy annak, arra szüksége van.

Meg tudtok fogalmazni egy üzenetet a gyülekezetünk tagjainak, amit aktuálisnak érezték 2021 őszére?

„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

Nem könnyű időszakon vagyunk túl. Sok veszteség ért bennünket a pandémia időszakában. A járvány gyülekezeti tagjaink közül is sokakat elvitt, családjainkat is megtépázta. Sokan szenvedtek a vírustól, a szövődményeitől, hálásnak kell lennünk, hogy őket az Isten meggyógyította. Előre kell tekintenünk, és meg kell erősítenünk hitünket, bár nem egyszerű kitartanunk, főleg ha az előre megjósoltakra, a vírus negyedik hullámára gondolunk. Így bár úgy tűnik: „ennek soha sem lesz vége”, Jézus Krisztusra kell tekintenünk, aki a szenvedésben, az erőtlenségében is erős tudott maradni, hisz tudta, ki az Atya, akinek oltalma alatt áll, és tudja, kiért teszi, amiért kitart. Nincs nagyobb erő annál, amit ő megmutatott a kereszten! Így álljunk meg mindvégig a hitünkben! Erős vár a mi Istenünk! Ámen!

dr. Tóth Károly

Templomfelújítás

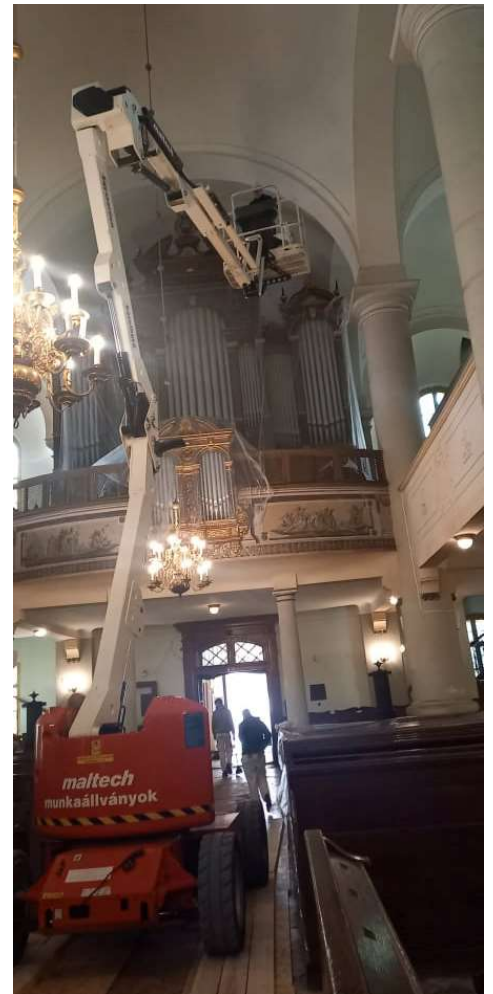
Templomunk átfogó felújításának munkálataihoz presbitériumunk döntése alapján a felmérési tervek elkészítésével nekifogtunk. Az előkészítő, tervezési munkákhoz Magyarország Kormánya 70 millió forintos támogatást ad. Az elmúlt hónapokban megtörtént a felmérés, és elkezdődött a tervezés. Bízunk benne, hogy majd a kivitelezés is megkezdődhet.

Fontos célnak látszik többek között a falak zizedésének megállítása, a padló cseréje, a padok kezelése, a padfűtés modernizálása, a templombelső festése, jobb

akadálymentes megközelítés kialakítása. Felmerült a karzatmellvédeken a korábbi festés visszaállítás, aminek kisebb részletei július óta láthatóak.

Bízunk benne, hogy a következő hónapokban jelentős előrelépés történhet, és néhány éven belül megújulhat templomunk. Kérjük a testvérek imádságát ezért a jelentős ügyért, hogy ez a sokunk számára fontos, 240 éves épület még szebb lehessen, és minél többek számára lehessen lelki otthon.

dr. Tóth Károly

Változás az igazgató lelkési tisztségben

Pelikán András igazgató lelkési megbízatása augusztus 31-én lejárt. A presbitérium *dr. Tóth Károlyt* választotta gyülekezetünk igazgató lelkészévé a 2021. szeptember 1. és 2024. augusztus 31. közötti időszakra.

Deutsche Seiten

Mit Herz und Verstand Auf Spurensuche nach Gott

„Ich suche dich von ganzem Herzen; lass mich nicht abirren von deinen Geboten.“ (Psalm 119, 10)

Dieses Bibelwort lässt aufhorchen. Vom ganzen Herzen ist die Rede und wenige Worte später – im selben Atemzug – von den Geboten. Das, so möchte der geneigte Psalmleser und -hörer einwenden, sind doch zwei verschiedene Dinge.

Das „ganze Herz“ zeugt doch von etwas, was mit aller Leidenschaft und Hingabe zu tun hat. Das ist doch etwas sehr Starkes. Von ganzem Herzen Gott suchen. Mehr geht nicht.

Und dann kommen die Gebote ins Spiel: Gebote sind in den Augen vieler eben etwas Notwendiges, etwas, was man sich weniger im Herzen, denn viel mehr im Verstand erklären muss. Unser Herz hätte auch in den letzten Monaten ja zum Abendmahl, zur Entbindung

von der Maskenpflicht, zum Gemeindegesang gesagt, aber wir verstehen – rational –, dass das nicht ging. Gebote halten wir doch oft, weil wir verstehen, dass es notwendig ist, weil es uns logisch erklären können.

Das Herz und der Verstand sind in manchen Konstellationen richtige Gegenspieler. Oft haben beide auf ihre Weise recht, aber mal gewinnt das Herz Oberhand über den Verstand. Mal zeigt der Verstand dem Herzen Grenzen auf. Bauch und Kopf, Herz und Hirn. Und eben die Konflikte dazwischen.

Wie kann es sein, dass beide so unkritisch nebeneinander stehen?

Nun, gehen wir mal vom Suchen aus. Immerhin heißt es ja: „Ich suche dich von ganzem Herzen.“

Wenn ich meinen Autoschlüssel nicht finde, ihn aber nur von ganzem Herzen, jedoch ohne den Verstand suche, wird's schwierig. Wenn ich meinen Verstand einsetze, kann ich versuchen, zu rekonstruieren, wann und wo ich ihn zuletzt hatte, was ich dann gemacht habe. Und dann fällt mir ein, dass das Telefon klingelte, als ich zur Haustür hereintrat, ich schnell hingeeilt bin – und finde den Autoschlüssel neben dem Telefon, wo ich ihn sonst nie hinlege.

Wenn ich also Gott suche, ist es gut, wenn ich auch eine Hilfe habe. Ich denke da an die Zehn Gebote.

Das erste Gebot heißt: „Ich bin der Herr, dein Gott. Du sollst keine anderen Götter haben neben mir.“ Da kann man sagen: Wenn Gott für mich an erster Stelle steht und ich keine anderen Götter, keine anderen Motivatoren habe als Gott, werde ich gar nicht auf die Idee kommen, zu stehlen, zu töten, zu begehren, was einem anderen gehört, falsch Zeugnis zu geben und so weiter. Wenn ich das erste Gebot verinnerlicht habe, halte ich die übrigen neun Gebote eigentlich automatisch.

Dennoch stehen die anderen neun Gebote auch da, weil sie mir eine Hilfe geben, wie Gott sich mein Leben und mein Miteinander mit anderen im Konkreten wünscht. Danach kann und soll ich auch streben. Ich bekomme eine Ahnung davon, einen Geschmack dafür, wie das gute, gläubige Leben aussieht. Und ich kann in meinem Suchen nach Gott auch nach den Dingen streben, die man tief verinnerlicht hat, wenn man in Gott ist. Denn bei der Suche nach Gott ist es ja auch wichtig gewisse Begehrlichkeiten zu überwinden.

Aber sind wir auf der Suche nach Gott?

Oder können wir sagen: „Wir sind doch im Glauben, wir sind in Gott!“

Ich denke, auch gläubige Menschen werden sagen: Das Leben ist immer eine Suche nach Gott. Es ist doch ganz klar: Wir kommen in immer neue Herausforderungen, in neue Lebensfragen, in neue Glaubenssituationen. Und immer wieder müssen wir das mit unserem Glauben und mit Gott vereinbaren. Es erreicht uns irgendein Impuls – und wir fragen: „Was willst du, Gott, uns damit sagen? Wie kann ich diese Hiobsbotschaft oder diesen Schicksalsschlag vereinbaren mit meinem Glauben an einen barmherzigen, gütigen himmlischen Vater?“ So lange wir leben, werden wir das Suchen nach Gott nicht ganz los.

Und manchmal kommen Zweifel in den Weg.

Oder es gibt eine Herausforderung an unsere Haltung.

Wenn ich diese oder jene Regel nicht so ernst nehme, kann ich mich bereichern, kann mir vieles angenehmer machen. Ach, Gott wird schon ein Auge zudrücken. Und schon bei diesem Gedanken – noch ohne jede Tat – steht die Suche nach Gott wieder im Raum.

Und es muss ja gar nicht unbedingt irgendeine große Anfechtung sein. Der Alltag reicht schon, um immer

wieder nach Gott zu fragen, und uns immer wieder neu auf die Suche zu machen. Denn der Glaube ist ja nichts, was wir einmal erreichen und dann gut sein lassen können. Glaube ist etwas Lebendiges, immer in Bewegung. Glauben hat immer auch mit Suchen zu tun. Und die Gebote sind so wie ein Kompass oder eine Landkarte, die beim Suchen helfen, weil sie den Charakter Gottes, den wir ja suchen, zeigen.

Was für ein Charakter Gottes steht zum Beispiel hinter dem Gebot „Du sollst nicht stehlen!“

Du sollst nicht stehlen – und das gilt für andere auch, damit bist auch du geschützt!

Du sollst nicht stehlen – auch dem anderen nicht die Hoffnung und die Freude.

Du sollst nicht stehlen – weil Gott dich liebt und nicht will, dass du in Gewissensprobleme kommst.

Du sollst nicht stehlen – sondern überlegen, was du dem Leben des anderen an Gutem hinzugeben kannst.

Wenn wir uns nur mit diesem einen willkürlich ausgewählten Gebot befassen, bekommen wir ganz viele Zugänge dazu, wer Gott eigentlich ist, was er eigentlich für uns möchte, aus welchem Wunsch für uns und unser Leben heraus er die Gebote gibt. Und schon tun wir uns leichter, ihn nicht nur aus vollem Herzen zu suchen, sondern auch zu finden.

„Vom ganzen Herzen ist die Rede und wenige Worte später – im selben Atemzug – von den Geboten. Das, so möchte der geneigte Psalmleser und -hörer einwenden, sind doch zwei verschiedene Sachen“, sagte ich eingangs.

Ja, in der Tat: Es sind zwei verschiedene Dinge. Das Herz und der Verstand haben aber etwas entscheidendes gemeinsam: Beides kommt von Gott.

Und er hat uns Herz und Verstand gegeben, damit wir beides einsetzen. Nicht nur eines davon. Und auch nicht beides gegeneinander ausspielen. Sondern beides benutzen.

Ich meine: Nur Herz und gar kein Verstand ... naja. Und nur Verstand, aber gar kein Herz – noch schlimmer.

Wir sind zu beidem begabt und mit beidem ausgestattet – und beides hilft uns auf unserer lebenslangen Suche nach Gott.

Herz und Verstand ist also das, was wir einsetzen können, um Gott finden zu können.

Aber letztlich ist beides auch dann herzlich wenig, wenn Gott nicht seinen Segen und seinen Geist auf unser Bemühen gibt.

So wollen wir ihn bitten, dass er auch unser Suchen mit Herz und Verstand nach ihm segnet. Auch im neuen Schul- und Arbeitsjahr.

Holger Manke

Steile Filmkarriere mit kirchlicher Erdung

Im Gespräch mit dem lutherischen Filmschaffenden György Frenyó

Er ist Filmschaffender und arbeitet mit Hollywood-Stars. Und er ist aktives Mitglied der evangelisch-lutherischen Kirche. Im Sommer filmte er einen Tag lang bei der Kinderbibelwoche für einen Film über die bayerisch-ungarische Partnerschaft. György Frenyó berichtet über sein Leben zwischen der Film- und der Kirchenwelt – und darüber, ob es für ihn überhaupt zwei unterschiedliche Welten sind.

Was berührt dich am Filmemachen?

Filme sprechen uns über das Sehen und Hören an, also über zwei Sinne. Ich denke, dadurch können Filme intensiver auf uns wirken als andere Kunstformen. Aber unabhängig davon, hat mich das Medium Film schon immer angesprochen. Ich dachte mir, ich kann am meisten für die Menschheit tun, wenn ich versuche, in dem, was mich berührt, so gut wie möglich zu sein. Und im Film kann man den Menschen Unterhaltung, Denkanstöße, Emotionen schenken.

Du arbeitest ja auch mit Weltgrößen zusammen. Keine Selbstverständlichkeit, dass man – auch als ambitionierter Filmschaffender – diesen großen Sprung schafft.

Ich war nach meinem Studium einmal zum richtigen Moment am richtigen Ort. So kam ich ins internationale Filmgeschäft – und dann kam ich schnell zu den amerikanischen Filmen. Was mir dabei geholfen hat, waren meine guten Englischkenntnisse, die ich übrigens der Kirche zu verdanken habe. Ich hatte vor einigen Jahren die Gelegenheit, an einem kirchlichen Austauschprogramm teilzunehmen und verbrachte dadurch einige Zeit in Texas.

Wie sieht eigentlich der Filmalltag aus?

Es ist nicht so einfach beim Film zu arbeiten, denn man hat sehr lange Arbeitstage. Normal sind etwa zwölf Stunden pro Tag, es können aber auch leicht mal sechzehn Stunden werden. Es ist eine harte Arbeit, aber es macht zugleich auch unheimlich viel Spaß und ist sehr abwechslungsreich. Einmal drehte ich mit 150 Soldaten in der Wüste, dann dreht man einen mittelalterlichen Tanzball. Ich habe sowohl mit Panzern, als auch mit Privatflugzeugen gedreht. Man sammelt die unterschiedlichsten Erlebnisse und trifft die unterschiedlichsten Leute. Mehr noch: Man kann in viele „verschiedene Leben“ Einblicke gewinnen. Und dabei gehören zur Crew auch die unterschiedlichsten Persönlichkeiten, mit denen man eng zusammenarbeitet – von Polizisten über Köche, vom technischen Personal bis hin zu den Schauspielern.

Wann erlebst du Momente, in denen du spürst: Dafür lohnt es sich, im Filmgeschäft zu arbeiten.

Es gibt mehrere solche Momente. Wenn die ganze Stadt Budapest darüber redet, dass ein Hollywood-Schauspieler in der Stadt dreht und die Medien

ausführlich berichten, dass er irgendwo gesichtet wurde, dann ist es schon irgendwie spannend, diese Berichterstattung zu verfolgen und dabei zu wissen: Ich esse jeden Tag mit ihm zu Mittag.

Oder wenn ich in der Idylle der kroatischen Küste mit dem britischen Schauspieler Jared Harris zusammensitze und er mir Tipps für meine Verlobung gibt, dann sind das schon besondere Augenblicke.

Oder auch ein besonderer Eindruck: Ich gebe als Regieassistent eine Anweisung, und 600 Leute folgen dem, was ich sage.

Ich habe einmal – ebenfalls als Regieassistent – für eine deutsch-amerikanische Serie gearbeitet und ich musste die deutschen Schauspieler anweisen, da der Regisseur kein Deutsch sprach. Letztlich habe ich die Szenen mit den Schauspielern eingestellt. Und dann sah ich beim Dreh die Szenen auf einem kleinen Monitor und hatte das Gefühl: Diese Bilder sehen wirklich gut aus.

Oder – und das ist wirklich das letzte Beispiel: Bei großen Filmdrehs gibt es ein schwarzes Zelt, in dem mehrere Monitore aufgebaut sind. Von dort verfolgen der Regisseur und wenige andere, die Zutritt haben, die Dreharbeiten. Das ist ein exklusiver Klub, da das Zelt so klein ist. Anfangs durfte ich dort nur stehen, bekam Kopfhörer und durfte die Monitore ansehen und war im Grunde der erste Zuschauer des Films. Ich war also dabei, als der Film geboren wurde. Das sind wirklich besondere Momente.

Wenn du mit Berühmtheiten wie Antonio Banderas, Tom Hanks und Harrison Ford arbeitest und mit ihnen einen ganz normalen Umgang hast, was gibt dir Bodenhaftung? Da könnte man doch abgehoben auf den Rest der Menschheit herabschauen und sich denken: „Ich habe Dinge erlebt, davon könnt ihr nicht einmal träumen.“

Ich weiß aber auch, wie weit ich von diesen Schauspielern entfernt bin. Dass ich mit ihnen gemeinsam esse und mich mit ihnen unterhalte, ist eine Sache. Die andere Sache ist aber, dass ich mir bewusst bin, dass ich noch am Anfang meiner Karriere stehe. Ich habe aber auch die Erfahrung gemacht, dass Menschen, die mir wichtig sind, auch nicht abgehoben sind. Meine Erfahrung ist: Filmschaffende, die abgehoben sind, sind in aller Regel auch unprofessionell.

Du kommst aus der evangelisch-lutherischen Kirchengemeinde am Deák-Platz in Budapest und bist bis heute dort aktiv. Direkt nebenan bist du ins evangelisch-lutherische Gymnasium gegangen. Das ist doch eine ganz andere Lebenswelt als die der Hollywood-Stars. Wie gelingt dir der Spagat zwischen den beiden Welten?

Ich spüre ehrlich gesagt den Unterschied nicht so stark. Ich glaube, ich finde mich gerade deshalb in der großen weiten Welt gut zurecht, weil ich in der Gemeinde und im Gymnasium am Deák-Platz aufgewachsen bin und dort „kirchlich geerdet“ wurde. Außerdem habe ich viel fürs Leben gelernt, zum Beispiel, wie man schlau und charmant, zugleich aber auch selbstbewusst agieren kann. Genau das ist übrigens meine Arbeit als Regieassistent bei großen Produktionen: Ich bin dafür zuständig, dass jeder seine Arbeit macht. An Tagen, an denen jeder weiß, was er tun soll, habe ich gar nicht so sehr viel um die Ohren. Und dann gibt es Tage, an denen es darum geht, die anderen positiv und mitreißend dazu zu motivieren, was eben dran ist. Wenn die Schauspieler dann merken, dieser Typ ist charmant und herzlich und wenn sie sich dann gerne von mir „herumkommandieren“ lassen, dann tut das auch dem Vorankommen des Films gut.

Du hast Erfahrungen in extrem unterschiedlichen Filmgattungen – von den großen Hollywood-Filmen und Serien über Kurzfilme, die eher der Kleinkunst zuzuordnen sind, und kurze Reklamefilme bis hin zu Online-Gottesdiensten in der Corona-Zeit. Was davon liegt dir am meisten?

Die großen Hollywood-Filme mache ich eigentlich nicht so gern. Da gibt es viel zu viele Leute, die hineinreden. Ich mag's eher ein bisschen kleiner. Da sind dann auch alle Beteiligten zugänglicher, weil eben weniger los ist.

Aber eigentlich mag ich alle diese Produktionen, und ich gehe immer mit Freude zu den Drehterminen. Außer wenn es vier Uhr in der Früh ist.

Die Online-Gottesdienste waren für mich eine besondere Erfahrung, weil es natürlich eine ganz eigene Gattung ist und die Umstände anders sind, als normalerweise in Filmateliers. Dabei habe ich auch viel gelernt: Wie kann man die Sequenzen schneller aufnehmen, die man braucht? Was braucht man eigentlich?

Serien sind für mich auch etwas Besonderes, weil man über eine sehr lange Zeit zusammen ist. Es kann sein, dass man hundert Tage lang jeden Tag über viele Stunden zusammen ist. Man arbeitet nicht nur miteinander, man verbringt auch die Freizeit gemeinsam. Es ist dann oft so, wie eine gut funktionierende Familie.

Aktuell bist du als Regisseur mit einem Projekt betraut, das den Zuschauern in Bayern und Ungarn den Wert unserer landeskirchlichen bayerisch-ungarischen Partnerschaft nahebringen soll. Ist das nicht eine Herausforderung?

Ich habe mich über dieses Projekt sehr gefreut. Ich wollte schon lange mal einen Film drehen, bei dem wir durchs ganze Land reisen und Menschen interviewen.

Dass es jetzt nicht nur in einem Land, sondern sogar in zwei Ländern ist, macht die Sache noch spannender.

Eine Herausforderung ist, dass es nicht jedem leicht fällt, sich auch vor laufender Kamera natürlich zu geben. Ist ja klar, denn es ist ja kaum jemand daran gewöhnt, vor der Kamera zu agieren. Da ist es dann meine Aufgabe, die Natürlichkeit auch ins Kamerabild zu bekommen, die ich bei einem Interviewpartner gerade noch erlebte, ehe die Kamera angeschaltet wurde. Es geht ja letztlich um Menschen. Und wenn es um Menschen geht, dann möchte ich sie auch menschlich zeigen.

Die andere Herausforderung ist: Wie kann man diese Partnerschaft so in fünfzehn Minuten – wohlge-merkt: bei einem Vielfachen mehr an Rohmaterial – zusammenfassen, dass die Zuschauer verstehen und fühlen, wofür dieses bayerisch-ungarische Miteinander steht? Am besten so, dass sie sagen: Die bayerisch-ungarische Partnerschaft ist eine wirklich tolle Sache!

Wir beide kennen uns zwar lange, aber unsere Gemeinde hast du eigentlich erst bei deinem Drehtag in Sopron etwas kennenlernen können. Was bleibt dir nach dem Dreh mit einigen Kindern, Jugendlichen und erwachsenen Gemeindegliedern im Herzen?

Die deutsche Kuratorin Márta Farsang erwähnte, dass die Gemeinde zwar zweisprachig sei, aber dass es dennoch eine Gemeinde ist. In der Art, wie sie das sagte, konnte ich dieses Miteinander, diese Gemeinschaft richtig spüren. Meine Frau ist ja Deutsche, unser Kind wächst zweisprachig auf – und irgendwie erlebe ich in Sopron die Freude des zweisprachigen

Miteinanders, die wir auch in unserer Familie leben – nur eben in größerem Stil.

Und besonders beeindruckt hat mich, dass alle Kinder und Jugendliche die deutschen Gottesdienste erwähnten. Auch für diejenigen, die nicht so gut Deutsch sprechen, ist es keine Frage, dass sie an den deutschen Gottesdiensten teilnehmen und mitwirken. Da war eine unglaubliche Begeisterung zu spüren, wenn Jugendliche sagen: Ich komme zu den Gottesdiensten, weil es mir Freude macht – und ich muss nicht unbedingt jedes einzelne Wort verstehen.

Und – ich besuchte euch ja bei der Kinderbibelwoche – ich habe mich gefreut zu erleben, wie die Jugendlichen schon in die Leitung einer solchen Freizeit hineingenommen werden und die Kinder durch diese Woche begleiten. Wie da kleine Kinder und Jugendliche – fast schon Erwachsene – zusammen sind, wie die Größeren auf die Kleineren aufpassen, hat mich berührt.

Das waren Momente, in denen ich mir wünschte, ich könnte viel häufiger mal nach Sopron kommen.

Holger Manke

Du bist nicht allein!

Impressionen von der Kinderbibelwoche

Die Kibiwo (Kinderbibelwoche) ist eine feste Größe im deutschen Gemeindeleben. Für etliche Kinder und Jugendliche ist nicht nur ein Zeichen, dass der Sommer beginnt, sondern sie steht immer auch für ein gutes Miteinander. Heuer ist dieses Miteinander besonders groß geschrieben, denn sie folgte Monaten, in denen das Zusammensein keine Selbstverständlichkeit war. „Du bist nicht allein!“, lautete folglich das Thema der gemeinsamen Woche.

Warum hast du dich zur Kibiwo angemeldet?

Ich habe dieses Jahr konfirmiert, war Anfang Juni in Révfülöp und habe mich der Jugendgruppe angeschlossen. Ich habe viele nette Menschen kennengelernt, und habe mich immer wohlgefühlt. Deshalb war mir klar, dass ich auch zur Kinderbibelwoche kommen möchte.

Viktória Wilfing

Ich bin wieder bei der Kinderbibelwoche dabei, weil ich hier auf eine gute Gemeinschaft treffe und weil wir Gott näher kommen.

Barnabás Orbán

Ich kann mich erinnern, als die Hunyadi-Schule noch die Basis der Kinderbibelwoche war. Seither war ich immer, wenn es möglich war, dabei. Die Leiter und Teilnehmer an der Kinderbibelwoche sind alle sehr nett, und die Programme gefallen mir. Wir üben uns

inzwischen auch in der deutschen Sprache, doch auch mein Bruder, der kein Deutsch kann, fühlt sich hier sehr wohl. Bei der Kinderbibelwoche kommen auch mehrere „Generationen“ von Kindern und Jugendlichen zusammen – und so wird auch dieses Miteinander gestärkt.

Hanna Józsa

Ich habe mich zur Kinderbibelwoche angemeldet, weil ich wusste, dass das eine gute Freizeit ist. Und ich spürte, dass ich auf viele Bekannte treffen würde. Ich bin jeden Sommer auf einer Freizeit, außer im letzten Jahr – wegen der Coronakrise. Aber jetzt war die Freude auf die Kibiwo umso größer.

Petra Podmaniczki

Ich war schon früher bei der Kibiwo, und es hat mir sehr gefallen. Viele meiner Freunde haben sich auch angemeldet. Und bei der Kibiwo dabei zu sein ist doch viel besser, als sich zu Hause zu langweilen.

Bálint Lankovics

Der Kibiwo-Eröffnungsgottesdienst

Wie in allen Jahren bisher gehört auch ein deutscher Sonntagsgottesdienst zum Programm der Kibiwo. Diejenigen, die ab Montag an der Kibiwo teilnahmen, waren schon am Sonntag in der Kirche und wirkten im Gottesdienst mit. Die lasen im Gottesdienst einen Bibeltext oder ein Gebet vor, ich habe Querflöte gespielt.

Das Beste ist, dass ich inzwischen kein Lampenfieber mehr habe, weil ich inzwischen sehr häufig im Gottesdienst oder anderswo öffentlich Querflöte spiele.

Doch zurück zum Eröffnungsgottesdienst: Ich finde es sehr gut, dass wir alle, die wir am abwechslungsreichen Programm der Kibiwo teilnehmen, auch den Sonntag Vormittag haben, um gemeinsam still zu werden und mit der Gemeinde gemeinsam auf Gottes Wort zu hören. Ich wünsche mir, dass die schöne Tradition des „Kibiwo-Eröffnungsgottesdienstes“ auch weiterhin bestehen bleibt.

Gabica Varga

Gemeinschaft nach dem Eingeschlossen-Sein

Es tut gut, nach den letzten Monaten wieder mit Freunden zusammen zu sein, Eis zu essen, in ein Restaurant zu gehen, zum Training zu gehen und natürlich die Gemeinschaft bei der Kibiwo zu erleben!

Máté Sáli

Nach dem letzten Schuljahr hat mir jedes persönliche Miteinander sehr gut getan, die Kibiwo ganz besonders. Ich fühle mich unter Menschen wohl. Auch deshalb hat mir die Quarantäne etwas zugesetzt – und auch, dass wir letztes Jahr keine Kibiwo halten konnten. Es gab stattdessen letztes Jahr eine gemeinsame eintägige Wanderung, aber das konnte doch nicht die Kibiwo ersetzen. Ich denke, ich kann im Namen aller

sagen, dass es gut ist, wieder zusammen zu sein. Hoffentlich werden wir uns nicht noch einmal zu Hause einsperren müssen.

Olivér Orbán

Nach der Quarantäne tut die Gemeinschaft bei der Kibiwo besonders gut. Ich freue mich, dass sich zur diesjährigen Kibiwo so viele angemeldet haben und dass wir uns in der Gemeinschaft so wohl fühlen.

Barnabás Sáli

Die Kibiwo im Spiegel der Jahre

Ich bin seit vielen Jahren bei der Kibiwo dabei. Ich weiß es nicht genau, aber heuer war möglicherweise meine siebte oder achte Kibiwo. Ich treffe hier immer vertraute Bekannte, lerne aber auch immer neue Menschen kennen. Ich komme immer sehr gerne hierher.

Gergely Horváth

Ein Nachmittag auf der Faberwiese

Der Weg zur Faberwiese war sehr angenehm. Wir liefen im Schatten der Bäume und gelangten bald an unser Ziel. Dort angekommen haben wir viel gespielt. Der „Zahlenkrieg“ und der „japanische Fußball“ waren meine Lieblingsspiele. Die meisten Spiele, die wir in Gruppen gespielt haben, hat meine Gruppe gewonnen. (Wobei ich mir nicht sicher bin, ob nicht manche ein bisschen geschummelt haben.) Wir haben uns alle sehr wohlgeföhlt.

Máté Szabó

Die Spiele auf der Faberwiese sind mir eine gute und schöne Erinnerung. Beim „Zahlenkrieg“ war es fast unmöglich, die Fahne zu finden, doch mir haben die gemeinsamen Stunden hier sehr gefallen. Ich komme auch mit meinen Eltern öfter hierher, und ich werde an die Zeit, die ich auf der Faberwiese verbracht habe, oft zurückdenken.

Ágoston Németh

„Zahlenkrieg“

Mir gefiel am „Zahlenkrieg“, dass wir es so oft gespielt haben – und zweimal war ich in der Gruppe, die gewonnen hat. Früher kannte ich dieses Spiel nicht. Bei der Kibiwo vor zwei Jahren habe ich erstmals „Zahlenkrieg“ gespielt, und seither mag ich dieses Spiel sehr.

Theo Manke

Am „Zahlenkrieg“ gefiel mir am besten, dass ich viermal die Fahne der gegnerischen Mannschaft gefunden habe. Mir gefällt auch, dass es ein Spiel ist, bei dem die Gruppe zusammenhalten muss. Wenn man gut zusammenhilft, dann kann man die andere Mannschaft leichter überlisten.

Ambrus Józsa

Mir hat gefallen, dass wir den „Zahlkrieg“ an so schönen und geeigneten Orten gespielt haben – zum Beispiel in einem Waldstück direkt neben der Faberwiese oder im Elisabethgarten. Ich war Teil einer guten Mannschaft, und wir haben sogar auch mal gewonnen!

Kornél Horváth

Der „Zahlenkrieg“ war sehr, sehr gut, auch wenn die gegnerische Mannschaft überraschend schnell unsere Fahne gefunden hat. Immerhin konnte ich bis zum Schluss spielen. Mir ist es nur bei einem Gegenspieler – nämlich bei Adam – gelungen, ihn aus dem Spiel zu werfen, weil ich seine Zahl erkennen konnte. Es war wirklich schön – wenn wir viele sind, macht der „Zahlenkrieg“ noch mehr Spaß!

Zoé Czövek

Unsere Mannschaft hat nicht viele Runden gewonnen, aber es kam doch vor, dass wir gewonnen haben. Ich denke, das ist das beste Spiel.

Ádi Horváth

Im Elisabethgarten

Die Zeit im Elisabethgarten war sehr schön und gehaltvoll. Wir sind an diesem Tag viel spaziert, haben „Zahlenkrieg“ und anderes gespielt, und wir haben sogar an den Dreharbeiten für einen Film über die bayerisch-ungarische Partnerschaft teilgenommen. Diesen Tag haben wir mit einem gemeinsamen Eisessen beschlossen.

Gellért Grieszler

Dreharbeiten

Ich war in meinem Leben schon öfter bei Dreharbeiten dabei, aber noch nicht an so einer Form, wie wir sie jetzt erleben konnten. Mir hat sehr gefallen, dass die Filmcrew so nett und aufmerksam zu uns war. Sie haben uns nicht als Kinder behandelt. Wir konnten ganz frei sprechen, was manchmal nicht leicht fiel. Spannend war für mich auch, dass manche kurze Aufnahmen mehrfach gedreht werden mussten, um die perfekte Einstellung zu finden. Ich bin ganz sicher, dass ich an dieses Erlebnis immer zurückdenken werde.

Elmira Bali

Die Dreharbeiten fanden im Elisabethgarten statt. Die Gruppe der Mädchen wurde zuerst gefilmt. Wir haben uns zu fünf gemeldet: Gabi, Minna, Elmira, Hanna und ich. Wir konnten deutsch und ungarisch sprechen. Ich war etwas aufgeregt, vor einer Kamera auf Deutsch zu sprechen, weil meine Grammatikkenntnisse nicht so gut sind. Letztlich war alles kein Problem, denn wir mussten gar nicht so viel auf Deutsch sagen, und ich habe mir damit beholfen, einfache Sätze zu bilden. Der Regisseur Gyuri war sehr witzig. Er sagte manchmal Sachen, bei denen ich einfach lachen musste. Am Ende

drehte er mit uns noch ein paar Einstellungen, bei denen wir uns umarmten. Dabei haben wir so viel gelacht, dass diese Aufnahmen mehrfach wiederholt werden mussten. Mir haben die Dreharbeiten sehr gefallen – und ich war gar nicht so aufgeregt.

Kata Szabó

Mir haben die Dreharbeiten sehr gefallen. Ich finde es sehr gut, dass wir Jugendlichen auch in dem Film vorkommen dürfen. Und dass jemand mit uns gearbeitet hat, der auch in Hollywood-Produktionen tätig ist, ist eine besondere Ehre!

Minna Czövek

See an der Fehér út

Der Tag am See hat mir sehr gefallen. Holger hielt dort eine Andacht und dann gingen wir, wie jeden Tag, in Gesprächsgruppen – diesmal eben nur irgendwo am Ufer des Sees. Wir haben auch viel gespielt, natürlich den „Zahlenkrieg“, aber auch andere Spiele. Bei einem saßen wir in zwei Gruppen durch ein großes Tuch getrennt. Je eine Person nahm direkt am Tuch Platz, als das Tuch herabgelassen wurde, war die Aufgabe, den Namen des Gegenübers zu sagen – und zwar schneller, als der andere unseren Namen sagen konnte. Ich habe diesen Tag sehr genossen.

Máté Lankovics

In der Lenck-Villa

Mir hat in der Lenck-Villa am besten das Kennenlernen und das Probieren der alten Kleidungsstücke gefallen. Ein anderer Ort in der Lenck-Villa war die „Kneipe“, wo man sich zum Beispiel Karten legen konnte.

Vivien Tóth

Mir hat in der Lenck-Villa das Kartenlegen und die Anprobe der alten Kleidungsstücke gefallen. Ich habe sämtliche Mädchenkleider anprobiert, und manche sahen an mir merkwürdig aus. Das Kartenlegen war witzig. Mir wurde prophezeit: „Wenn ich den Ring rechts trage, werde ich bald heiraten, wenn ich ihn links trage, vergeht die Liebe.“ Insgesamt hat mir die Lenck-Villa mitsamt ihres großen Gartens und des Springbrunnens sehr gefallen. Es war eines meiner Lieblingsprogramme bei der Kibiwo.

Csenge Honti

Die Kibiwo – aus Leitersicht

Vor zwei Jahren war ich zum ersten Mal als Leiterin bei einer Kibiwo dabei. Letztes Jahr gab es ja aufgrund der Umstände keine Kibiwo, so freute ich mich umso mehr auf die wiedergewonnene Möglichkeit einer Kibiwo. Zwar hatte ich als Leiterin auch Verantwortung für die anderen, aber dennoch konnte ich bei den Spielen mitmachen und mich wohlfühlen. Bei manchen Spielen habe ich einfach mitgemacht, andere habe ich mitvorbereitet. Bei den Gesprächsgruppen war ich eigentlich Leiterin und Mitglied zugleich. Ich konnte sowohl Gesprächsimpulse einbringen, als auch meine Gedanken zu den aktuellen Themen sagen. Ich habe mich sehr gefreut, dass ich dieses Jahr bei der Kibiwo dabei sein konnte und hoffe, ich habe auch nächstes Jahr wieder Gelegenheit dazu.

Petra Varga

Ich bin dieses Jahr zum ersten Mal bei einer Kibiwo dabei, und die Kibiwo gefällt mir – auch als Leiterin. Es ist sehr schön, mit manchen ins Gespräch zu kommen, die jünger sind als wir. Bei den Gesprächskreisen haben die Teilnehmer sehr, sehr viele interessante Gedanken geäußert, über die ich auch später noch immer wieder nachgedacht habe. Ich leite gerne Spiele und habe Freude, wenn ich sehe, dass die Jüngeren beim Spielen ihren Spaß daran haben. Dieses besondere Erlebnis wurde mir gleich mehrmals zuteil. Nächstes Jahr komme ich gerne wieder, weil ich mich wirklich wohlfühle!

Anna Németh

Zuerst schien es gar nicht sicher, dass ich auch dieses Jahr bei der Kibiwo dabei sein kann, doch Gott sei Dank klappte es! Die Kibiwo begann mit einem sehr gelungenen Kibiwo-Eröffnungsgottesdienst, an dem wir alle mitwirkten. Am Montag begann das Programm mit einem Ausflug zur Faberwiese. Unterwegs achteten wir Helfer darauf, dass alle wohlbehalten hin- und zurückkommen. Während wir unterwegs waren, aber eigentlich während der ganzen Woche, hatte ich die Gelegenheit, mich mit den Jüngeren zu unterhalten. Mir haben alleine diese Gespräche schon sehr viel bedeutet, weil ich erlebte, wie verständige und reife Gedanken auch die Jüngsten haben. Ich freue mich, dass ich dieses Jahr dabei sein konnte.

Dani Szabó

Ich freue mich, dass ich in einer Form mit Kindern zu tun haben darf, dass ich dabei Gott näher komme und auch neue Freunde kennenlernen kann. Wir unternehmen vieles gemeinsam und lernen uns dabei besser kennen. Natürlich haben wir als Leiter dabei auch Verantwortung für die Kinder, aber das hat großen Wert für mich.

Márk Hirschler

Ich darf schon seit vielen Jahren erleben, in was für einer guten und hervorragenden Gemeinschaft ich mich heimisch fühlen darf. Dank an Holger, Tünde, Edit und den anderen Leitern und Kindern! Ich habe viel Verantwortungsbewusstsein erlebt, seit ich als

Erstklässlerin jedes Jahr bei der Kibiwo dabei war. Nun möchte ich davon als Leiterin denen etwas weitergeben, die jünger sind als ich. Mir ist die Gemeinschaft bei der Kibiwo sehr wichtig. Sie ist ein Teil von mir.

Luca Horváth

Die Kibiwo und mein Leben

Es ist immer wieder gut, an der Kibiwo mitzuwirken. Ich freue mich immer im Voraus, wenn ich dabei sein kann. Über viele Jahre besteht hier schon eine gute Gemeinschaft. Hier ist man immer fröhlich und verbringt eine gute Zeit mit anderen netten Menschen. Ich versuche als Helfer den Kindern davon zurückzugeben, was ich in den letzten zehn Jahren von der Kibiwo und der Kindergruppe bekommen habe. Ich hoffe, dass alle eine schöne Zeit während dieser Woche hatten.

Adam Krutzler

„Du bist nicht allein!“

„Du bist nicht allein!“ – Das war das Motto der diesjährigen Kibiwo. Zu diesem Thema hörten wir jeden Tag eine kleine Andacht und in Kleingruppen über verschiedene Fragen gemeinsam nachgedacht. Jeder hatte gute und wertvolle Gedanken zu diesem Thema. Doch mehr als dies: Wir haben es bei der diesjährigen Kibiwo wieder erleben können. Wir sind füreinander da, und Gott ist mit uns. Wir sind nicht allein!

Zsigmond Róth

Online-Konfiunterricht mit Gottes Geist

Der deutsche Konfirmandenunterricht hat – so finde ich – seinen Reiz, wenn wir uns in meist eher familiären Gruppen regelmäßig treffen, die Gemeinde und die Kirche besser kennenlernen, über Fragen des Lebens und des Glaubens nachdenken und damit auch selbst zu einer Gruppe werden.

Manches geht eben nur im persönlichen Miteinander, dachte ich immer – und das denke ich eigentlich auch jetzt. Das Wort „eigentlich“ ist dabei jedoch wirklich als Einschränkung gedacht. Natürlich hätten wir uns gerne viel häufiger persönlich getroffen – und wie viel mehr hätten wir gemeinsam erleben können, wenn wir uns auch in den Monaten ab November regelmäßig hätten treffen dürfen. Das persönliche Miteinander hat uns gefehlt. Auch zu unserem Videogruß zu Weihnachten traf sich die Gruppe nicht, da alle Konfis einen eigenen Drehtermin in der Kirche hatten. Eigentlich fehlte damit dieses persönliche Miteinander, das doch so oft als Basis für ein funktionierendes Miteinander angesehen wird.

Und dennoch war und bin ich tief beeindruckt, dass die Konfirmandinnen und Konfirmanden jeden Freitag Nachmittag eifrig am digitalen Unterricht teilgenommen haben. Und das obwohl sie manchmal schon die ganze Woche über auch am digitalen Schulunterricht teilnehmen mussten und wirklich schon genug Zeit vor dem Bildschirm verbrachten.

Doch ich merkte: Gemeinsam lachen, gemeinsam spielen, aber auch gemeinsam über ernsthafte Fragen nachdenken, manchmal auch mit eingeladenen Gästen – all das war offenbar recht mühelos auch online möglich. Aber ganz ehrlich: Das war nur möglich, weil diesen jungen Menschen diese Gemeinschaft und ihr Konfirmandenunterricht wichtig wurden. Und es war möglich, weil Gott seinen Segen dazu gab!

Diese Bestärkung, die wir im Konfirmationsgottesdienst feierten, war – so erlebte ich es – eigentlich in jeder einzelnen Stunde – auch online – spürbar.

Zu meiner größten Freude kamen sie nach der Konfirmation alle – ausnahmslos – zu den Treffen der Jugendgruppe. Ich weiß noch, als ich zum „Jahresabschluss-Ifi“ kam, mich umsah und zu meiner größten Überraschung feststellen durfte, dass meine Konfigruppe vollständig gekommen ist. Alle waren sie da, nicht „hinauskonfirmiert“, sondern hineinkonfirmiert – in die Jugendgruppe und in die Gemeinde.

Hédi Amrein, Nelli Friedrich, Gellért Grieszler, Florian Jakab, Bálint Lankovics, Máté Lankovics, Kata Szabó, Vivien Tóth und Viktória Wilfing – habt von Herzen

Dank für diesen besonderen gemeinsamen Weg zu Eurer Konfirmation und für den gemeinsamen Weg, den wir auch weiterhin gehen!

Und: Liebe Gemeindeglieder, haben Sie Dank, dass Sie die Konfirmanden aller Jahrgänge immer herzlich in Ihre Mitte aufnehmen und ganz sicher die konfirmierenden Jugendlichen oftmals in Ihr Gebet geschlossen haben.

Wer wirkt unter uns, wenn nicht Gottes guter Geist?

Holger Manke

Ausgezeichnetes Gemeindeengagement

Seit mehreren Jahren erhalten die Absolventen des Lyzeums, die sich in besonderer Weise ins Gemeindeleben eingebracht haben, eine Anerkennung für ihr Tun. Seit diesem Jahr wurde diese Auszeichnung auf die Absolventen aller Schulen erweitert. So konnten wir am 13. Juni im deutschen und im ungarischen Gottesdienst sechs jungen Gemeindegliedern für ihr Engagement danken: Lili Varga, Dóra Ábrahám, Lilla Brandt, Fanni Hirschler, Jázmin Jakab und Krisztina Kreis. Sie alle haben sich in den unterschiedlichsten Gemeindebereichen – bei den Gottesdiensten, in der Kindergruppe, der Kinderbibelwoche, der Jugendgruppe, im

Christophoros, bei Musikalischen Advent und in so vielen Bereichen mehr – im Gemeindeleben mit Herzblut und Freude eingebracht. Sie alle stehen für unzählige Momente, in denen Sie – mal vor den Augen vieler und mal ganz im Verborgenen – beim Bau unseres Gemeindelebens kräftig zugewirkt haben! Von ganzem Herzen Dank dafür!

Gottes Segen für Euren weiteren Weg – und wir freuen uns, wenn Ihr auch in der Zeit des Studiums unserer Gemeinde treu bleibt!

Holger Manke

Mein Bibelparagraph

Teil 34

Das ist mein Gebot, dass ihr einander liebt, wie ich euch liebe.

(Johannes 15, 12)

Vor mehr als anderthalb Jahren nahm ich am Konfirmationswochenende in Révfülöp teil. Damals bekamen wir im Rahmen eines kleinen Gottesdienstes Bibelparagraphen zugesprochen. Und ich bekam damals dieses Bibelparagraph, das mich sofort ins Herz traf – und das ich dann auch als Konfirmationspruch wählte.

Es war eine Zeit, in der ich immer wieder mit meinem Bruder gestritten habe. Und insgeheim fragte ich mich, warum das so ist – und ich merkte natürlich, dass es nicht gut ist. Außerdem habe ich als Konfirmandin begonnen immer wieder in den Gottesdienst zu gehen. Dadurch habe ich mich auch häufiger besonnen und über Gott nachgedacht. Ich kam darauf, dass Gott uns liebt und dass er will, dass wir einander lieben. Das alles hat mich bewegt – und das Verhältnis mit meinem Bruder könnte heute besser nicht sein.

Aber mir geht es mit diesem Bibelparagraph nicht nur um unseren engsten Familienkreis. Man kann beobachten, dass es heutzutage oft passiert, dass jemand von einer Gemeinschaft ausgeschlossen wird. Oder dass er ausgelacht wird, nur weil er sich etwas anders kleidet oder etwas anders verhält. Oder dass über jemanden hinter dessen Rücken unschöne und unwahre Sachen

geredet werden. Und das eigentlich nur aus der Lust daran, einem anderen zu schaden. Was bringt es, über jemanden, der gerade irgendwo spazieren geht, zu sagen: „Mein Gott, wie zieht der sich denn an?“ Was bringt es, die ganze Zeit darüber nachzudenken, was man gegen jemand anderen sagen könnte – und das dann im persönlichen Gespräch oder in den sozialen Medien auszuschlachtet? Ich denke, dieses Bibelparagraph hätte viel darüber zu sagen, wie wir im Alltag miteinander umgehen. Es muss uns ja nicht alles gefallen.

„Das ist mein Gebot, dass ihr einander liebt, wie ich euch liebe.“ Das ist mehr als ein Verhaltensgebot, wenn man selbst entdeckt, wie Gott uns liebt. Dazu habe ich ein Beispiel: Vorletztes Jahr ist mein Urgroßvater gestorben – und es war für mich das erste Mal, dass jemand aus der Familie gestorben ist. Es ging uns

nicht gut. Wir lagen im Garten und schauten in unserer Trauer in den Himmel. Es waren einige Schäfchenwolken am Himmel, und die Wolken über uns hatten eine solche Konstellation, dass sie eine Herzform umschlossen, durch die man ins Blau des Himmels schauen konnte. Ein Moment zwischen Himmel und

Erde. Und ein Moment, in dem ich spürte: Gott ist bei mir. Er hat mir mit diesem Symbol gezeigt, dass ich mich auf ihn verlassen kann und dass er mich liebt.

Hanna Józsa

Welche der Geist Gottes treibt, die sind Gottes Kinder.

(Römer 8, 14)

Ich war für meine Konfirmation auf der Suche nach einem Bibelwort, das „handlich“ ist, damit man es sozusagen immer bei sich hat. In dem Wort „Welche der Geist Gottes treibt, die sind Gottes Kinder“ spüre ich eine große Weite. Es ist eigentlich an jeden gedacht – und es beinhaltet alles Tun. Und alles Tun ist gut, wenn man es im Glauben tut. Denn alle, die in ihrem Alltag aus dem Glauben heraus leben und handeln, folgen ja Gottes Stimme.

Dass Gottes Geist mich treibt, spüre ich manchmal in schweren Entscheidungen. Dann denke ich viel nach, bete, spreche mit Freunden und meiner Familie. Und irgendwie wird dann für mich spürbar, welcher Weg sich richtig anfühlt und in welche Richtung Gott mich weist.

Dadurch dass er mir auf mein Fragen antwortet, dass er mir den richtigen Weg aufzeigt, fühle ich mich auch als Gottes Kind. Er passt auf mich auf. Und er tröstet mich. Wenn etwas Schlechtes passiert, dann sendet er mir immer jemanden, der für mich da ist und der mich versteht. Was mir an meinem Bibelwort noch gefällt ist, dass es von „Gottes Kindern“ – in der Mehrzahl – spricht. Das zeigt, dass nicht jeder für sich Gottes Kind ist, sondern dass wir diese Gotteskindschaft auch in Gemeinschaften erleben können. Ich denke an die Kindergruppe, die Konfirmandengruppe und die Jugendgruppe, natürlich auch an die Kinderbibelwoche. All das waren und sind für mich Gemeinschaften, die sich von anderen unterscheiden – und das war für mich schon bei meiner allerersten Kindergruppe spürbar. Wir achten gemeinsam auf das, was Gott uns sagen will. Wir beten gemeinsam. Wir können gemeinsam das Leben aus dem Glauben heraus deuten – und aus dem Glauben heraus gestalten. Weil uns, so ist mein Glaube, der Geist Gottes treibt.

Dieses Bibelwort steht mir sehr nahe, weil ich das Leben liebe und es positiv erleben möchte. Ich möchte mit einem fröhlichen Blick durch die Welt gehen und offen sein für die großen und kleinen Freuden. Ich habe dieses Bibelwort als Konfirmationspruch gewählt, weil ich immer, wenn ich an die Konfirmation zurückdenke, darin bestärkt werden möchte, dass Gott mir viele Gründe gibt, mich zu freuen.

Natürlich ist es manchmal leichter und manchmal schwerer, sich zu freuen. Wenn ich daran denke, dass meine leiblichen Eltern mich abgegeben und zur Adoption freigegeben haben, geht mir vieles durchs Herz, was nicht freudevoll ist. Allerdings versuche ich auch das positiv anzunehmen. Vielleicht ist es ja nicht einfach nur so, dass Gott mich schon am Anfang

meines Lebens in eine schwierige Situation gebracht hat. Vielmehr hat er mir aus einer schwierigen Situation herausgeholfen und meine Wege in eine Familie geführt, in der ich geliebt bin. Je nachdem, was für einen Blick man hat, kann es gelingen, auch in schweren Situationen den Blick fürs Gute zu finden.

Um sich freuen zu können, ist es auch wichtig, dass man das Gute im Leben nicht selbstverständlich nimmt. Dass man einen besten Freund oder eine beste Freundin hat, mag manchem vielleicht selbstverständlich erscheinen. Ich habe in meiner Konfirmandengruppe meine beste Freundin kennengelernt, und ich bin täglich dankbar dafür, dass ich jemanden habe, der immer für mich da ist, mich wirklich versteht und mit dem ich alles besprechen kann.

Ich denke, dass Gott es war, der diese Freundschaft begründet hat. Und ich glaube, dass Gott ständig am Werk ist, um mir Gutes im Leben zu schenken. Zum Beispiel, dass ich seit Jahren in der Gemeinde bin – in guten Gemeinschaften: in der Kindergruppe, bei der Kinderbibelwoche und in der Jugendgruppe. Und dass ich viel lachen kann. Auch das verdanke ich Gott.

Gabica Varga

Freuet euch in dem Herrn allewege!

(Philipper 4, 4)

Wenn Gott so viel Freude schenkt, dann will ich versuchen, auch anderen Menschen Freude weiterzugeben. Ich merke das zum Beispiel an fröhlichen Gesichtern von Menschen, die mir beim Geigenspiel zuhören. Es ist ein bewegendes Moment, wenn diese Freude spürbar wird oder wenn Menschen mir danach sagen, dass ihnen mein Geigenspiel gefallen hat. Und das ist eine

Freude, die dann auch auf diesem Weg zu mir zurückkommt. Wenn ich darüber hinaus im Gottesdienst zum Lob Gottes spielen darf, dann kann ich mit meinen Möglichkeiten Dank sagen für all das Gute, das er mir im Leben gegeben hat.

Luca Horváth

Konfi-utóhétfvége Révfülpön – Konfi-„Nachfreizeit“ in Révfülp

Erstmals gab es eine „Nachfreizeit“ nach der Konfirmation. Der ursprüngliche Termin im Frühjahr war aufgrund der äußeren Umstände nicht haltbar, und so haben wir aus der Not eine Tugend gemacht. Nikoletta Körmendy-Schlögl, András Pelikán und Holger Manke luden die heuer Konfirmierten Anfang Juni zu einem Wochenende nach Révfülp ein und boten ihnen damit einen Auftakt für die Jugendgruppe, der sie fortan angehören können. Elmira Bali, Anna Németh, Jázmin Jakab, Borbála Kovács und Zsombor Körmendy begleiteten dieses Wochenende als Helfer.

Miért konfirmálokdtam? – Warum habe ich konfirmiert?

Azért konfirmálokdtam, mert új emberekét és új játékokat akartam megismerni. Szerettem volna barátokat és új élményeket szerezni, új kalandokra indulni. Először azt mondtam magamnak, hogy még sem lesz jó ötlet elmenni konfirmálni, de mentem, és utána örültem, hogy mégis így döntöttem.

Horváth Norbert Tamás

Meine beiden älteren Geschwister haben auch konfirmiert, also dachte ich, dass ich das auch mache. Ich glaube, ich gehöre nicht zu denen, die einen ganz besonders starken Glauben haben, aber ich glaube an Gott. Mir war aber auch wichtig, in einer Gruppe diesen Weg zu gehen und neue Leute kennenzulernen.

Nelli Friedrich

Miért jelentkeztem Révfülöpre? – Warum habe ich mich für Révfülöp angemeldet?

Azért jelentkeztem Révfülöpre, mert új embereket szerettem volna megismerni. Emellett betekintést szerettem volna nyerni az ifibe. Nem szerettem volna elszakadni konfirmáció után a többiektől. Meg persze meg akartam ismerkedni a németesekkel, akikkel nagyon jó barátok lettünk.

Ferstl Patrícia

Letztes Jahr hat mein Bruder am Konfiwochenende teilgenommen. Er sagte mir, dass ihm dieses Wochenende viel Freude bereitet hat. Ich selbst hatte auch ein gutes Vorgefühl, weil ich wusste, dass die Leiter und die anderen Konfirmanden sehr nett sind. Als Holger uns dann fragte, wer von uns mitkommen möchte, habe ich ohne zu zögern zugesagt. Nebenbei haben wir uns auf diesem Weg auch die letzten Arbeiten des Schuljahres gespart.

Kata Szabó

Utazás képek – Wegbilder

Az első nap az egyik program az volt, hogy rengeteg, különböző utakat ábrázoló képből mindenkinek ki kellett választani az a felvételt, amit közel érzett a szívéhez. Majd kis csoportokra osztódva elvonultunk és beszélgettünk arról, hogy kinek miért esett a választása a nála lévő képre. Általánosságban az a téma merült fel, hogy kinek hova tart élete lelki útja, és hogy a fényképen látott tájkép mennyiben hasonlított a céljai felé vezető szakaszhoz, és hogy épp hol tart ezen az úton.

Sebestyén Ági

Am ersten Tag der Freizeit lagen viele Bilder aus, die viele unterschiedliche Wege und Pfade zeigten. Jeder von uns wählte das Bild aus, das ihm gerade besonders nahe stand. Daraufhin kamen wir in vier Kleingruppen zusammen. Die Mitglieder der Kleingruppen erzählten einander dann, warum ihre Wahl gerade auf dieses Bild gefallen ist und wie die Stimmung des Fotos mit ihren gegenwärtigen und bisherigen Lebensfragen zusammenhängt. Ich glaube, dadurch konnten wir uns einander leichter öffnen. Wir konnten uns und unsere Gedanken und Gefühle gegenseitig besser kennenlernen. Auch über oberflächliche Dinge hinaus konnten wir Anteil nehmen an den Fragen der anderen, was uns näher zueinander gebracht hat.

Luca Boros

Kinti játékok – „Outdoor-Spiele“

A kötélhúzást alapjáraton nem szeretem, de nagyon jól szórakoztam, ahogy a többieket néztem. A kidobó király volt, nagyon élveztem. Számomra a foci volt a legjobb, a nap fénypontja, sok nevetés, izgalom volt benne. Amit hozzáfűznék, hogy legközelebb lehetne minden nap egy órával több kinti szabad játék.

Tóth-Márkus Ádám

Beim Seilziehen haben wir oft gewonnen, aber manchmal auch verloren. Doch das Wichtigste ist, dass wir dabei viel gelacht haben. Besonders aber hat mir das Fußballspielen gefallen. Wir waren noch abends um neun Uhr draußen und haben zu dreißigst gespielt. Wir haben auch so gespielt, dass jeder nur einen einzigen Ballkontakt haben durfte, es hat sehr viel Spaß gemacht. Wir haben viele Tore bekommen, aber auch einige geschossen.

Márk Bali

Csendséta – Weg der Besinnung

A pénteki program jó hosszúra nyúlt, hiszen meg kellett várnunk, hogy elég sötét legyen. Na, persze nem horrortörténeteket meséltünk egymásnak, hanem „csendsétát“ tartottunk a hegyen. Egy páran előbb felmentünk, hogy el tudjuk foglalni a helyeinket, mire érkeznek a többiek.

Gyertyával a kezünkben vártuk, hogy egyesével vagy kis csoportokban odaérjenek hozzánk, mi pedig felolvastunk nekik egy-egy kis üzenetet, ígét.

Nagyon jó érzés volt egy darab gyertyával állni az erdőben és segíteni a többieknek az elcsendesedésben, én magam is rátaláltam ezalatt a békére.

Végül mi is felmentünk, és elértük a célunkat, a hegytetőt.

Jakab Jázmin

Der Weg der Besinnung war für mich einer der Höhepunkte des Wochenendes – natürlich neben vielen anderen schönen Programmen. Es war interessant für mich, nachts so im Wald unterwegs zu sein, dass eine große Stille herrschte und nur das Licht der Taschenlampe auf den Weg schien. Es war schön, vom Berg hang aus die Lichter des Plattensees zu sehen.

Máté Lankovics

A csendsétán hat megálló volt. Mindenki egyedül ment fel az ösvényen. Este volt, 23 óra körül jártunk. Egyszer valamiért túlmentünk az ösvényen. Míg odaértünk, beszélgettünk, nevettünk, bevilágítottunk egymás szemébe a lámpákkal. Mikor megérkeztünk az ösvény végére, megnéztük az épülő kilátót. Én nagyon jól éreztem magam.

Cserjesi Marcell

Anfangs wusste ich nicht, was ein „Weg der Besinnung“ sein soll. Wir sind erst spät losgegangen und kamen umso später zurück. Wir sind einzeln auf diesen Weg, auf diesen „Weg der Besinnung“ aufgebrochen, wo es sechs Stationen gab. Dort konnten wir uns nicht nur ein wenig ausruhen, sondern uns wurden auch besinnliche Gedanken vorgelesen. Unterwegs konnten wir eine Taschenlampe benutzen, aber ein paar haben sich auch getraut, sich ohne Licht auf den Weg zu machen.

Raáb Zalán

Számháború – Zahlenkrieg

A világ legjobb játéka. Nagyon sokat szoktunk közben nevetni, viccelődni. Nem ismerek olyan embert, aki ne szeretné ezt a játékot. Itt Révfülöpön, amikor játszottuk, teljesen beleéltem magam a játékba. A számháború nagyon sok mindentől volt jó, de leginkább a csapattól. Ezen a konfi-utóhétvégén a számháború volt a kedvencem, mivel itt nincsenek sose konfliktusok és jó érzés, amikor csak random csatlakozol olyan kis csapatokhoz, akiket nem nagyon ismeresz, a játék mégis összehoz.

Meg persze nagyon sokat lehet taktikázni, bujkálni és rohanni. A legfontosabb, hogy ez a játék összehoz még a legismeretlenebb emberrel is, akivel találkozol ebben a játékban.

Zsubrits Ida

Stációs játék – Stationenspiel

Beim Stationenspiel mussten wir in Kleingruppen an mehreren Stationen unterschiedliche Aufgaben lösen. Auf dem Weg zu unserer ersten Station sah ich schon andere Stationen und fragte mich: „Was soll das werden?“ Das erste Spiel war nicht besonders schwer. Einer hatte die Augen mit einem Schal verbunden, und ein anderer musste ihn navigieren. Ich habe den Hindernislauf jedoch auch ohne Navigator geschafft. Das zweite Spiel war hingegen umso schwerer. Wir bekamen einen Keks auf die Stirn gelegt und mussten ihn ohne Hände in den Mund bringen. Das hat aus unserer Gruppe niemand geschafft, aber es war lustig, den anderen bei ihren Versuchen zuzuschauen. Das dritte Spiel gefiel mir am besten. Einer musste den anderen mit Pudding füttern, beide hatten dabei die Augen verbunden, ein dritter durfte navigieren. Bei diesem Spiel haben wir sehr viel gelacht. Beim vierten Spiel mussten wir kirchliche Jugendlieder erkennen: Auf Zetteln standen statt des Textes Emojis. Das war nicht leicht, aber es klappte doch. Das fünfte Spiel – ein Tabu-Spiel, bei dem biblische Personen erraten werden mussten – ist uns recht gut gelungen. Das sechste Spiel, bei dem wir an einer ungekochten Spaghetti-Nudel möglichst viele Penne-Nudeln auffädeln mussten, schien relativ leicht, hatte aber auch seine Tücken.

Barna Cser

Zsombor-féle játék – Spiel à la Zsombor

Nagyon jó volt a vetélkedő, sokat nevettem. A kedvenc feladatomban a zene-felismerés és a szerepjáték volt. Ezen kívül volt egy feladat, ahol a tenger szóval kapcsolatos szavakat kellett leírni, egy olyan, ahol három állóképet csináltunk – a mi csapatunk Noé bárkájáról –, egy, ahol az egyik csapattársunknak bekötött szemmel kellett felismernie a többiek kezét, és egy, ahol a másik embernek kellett elmutogatni, melyik személy neve van a homlokára írva.

Janka Aradi

A szállás – Die Unterkunft

Die Unterkunft war sehr schön, die Betten und das Sofa waren sehr bequem. Es gibt einen kleinen Fischteich, in dem wir die Fische beobachten konnten. Sie sind sehr goldig, besonders die schwarzen.

Elena Krebsz

Tiszta, igényes szálló. A szobák tisztán vártak minket. Az étkezés kezdetét egy haranggal jelezték. Szép nagy kert van és egy sportpálya is. A szobákban sajnos nem volt óra. A konferenciaterem pont ideális volt a csapatfeladatokhoz is. Van egy könyvtár is, ahol éjszaka sokáig társaloghattunk. A folyosókon, lépcsőházakban is voltak csapatversenyek. Reggel énekszóval ébresztettek bennünket.

Nagyon jól éreztük magukat. Vasárnap fájó szívvel pakoltunk össze, de sok szép emléket gyűjtöttünk és még új barátokra is leltünk.

Grieszler Gellért

Cikkírás a Christophorosba – Artikelschreiben für den Christophoros

In dieser Viertelstunde sitzen wir im großen Saal in Révfülöp im Kreis zusammen. Jeder schreibt über ein Ereignis aus Révfülöp, das ihm besonders gefallen hat oder über etwas, was mit diesem Wochenende zu tun hat. Gut, dass es so ist – eines der letzten Momente des Wochenendes, dann kann jeder ein wenig zurückblicken auf das, was wir in den letzten Tagen miteinander erlebt haben. Alle denken nach, jeder greift zum Stift und schreibt. Dann denkt er wieder nach und schreibt weiter. Wir erzählen von diesem Wochenende und hoffen, dass diejenigen, die das lesen, einen Einblick in unser Miteinander bekommen.

Zsombor Körmendy

Egy jó közösség mitől jó? – Was macht eine Gemeinschaft zu einer guten Gemeinschaft?

Szerintem fontos az, hogy meghallgassuk egymást és tudjunk bízni egymásban. A korbeli különbség figyelmen kívül hagyása is sokat segít abban, hogy az emberek fel tudjanak oldódni egy társaságban. Ha ezek a feltételek megvannak, már egy közösség jó lehet, de a barátok megjelenése is sokat segíthet. Ha mindenki jól érzi magát, akkor már jó.

Kiss Tamara

A közösség Révfülöpön – Die Gemeinschaft in Révfülöp

Die Gemeinschaft in Révfülöp war deshalb besonders gut, weil der Zusammenhalt in der Gruppe sehr gut war und liebe Menschen zusammenkamen. Ich konnte neue Leute kennenlernen, mit manchen von ihnen habe ich Freundschaft geschlossen. Es war auch gut, weil wir länger aufbleiben konnten, viel sprechen und spielen konnten.

Hédi Amrein

Furcsa lehet, hogy éppen én, aki épphogy beleszöppentem, nem csak az új ificsapatba, hanem az evangélikus táborba, éppen én írok a közösségről. Akármilyen furcsa is, itt voltam és segítőként borzasztóan jól éreztem itt magam.

Már a tábor előtti megbeszélésen úgy éreztem: én is ide tartozom. A közösség része vagyok. Szerencsére a hétvége során ebben egyre csak biztosabb lettem. A konfisok egytől-egyig elbűvölőek voltak, nyitottak az új társaságra, és a maguk módján a kalandos ötleteink végrehajtására, a részvételre. Izgatottan jelentkeztek minden mókás feladatra. Ez volt számomra a legnagyobb ajándék: a lelkesedésük.

Este pedig, amikor szabadon szervezhetek maguknak programot a házban, a kis csapat két-három részre vált szét. Volt, aki a szobája nyugalomára, más a közös beszélgetésre vágyott, mi segítők pedig bebecsatlakoztunk hozzájuk, ami szintén egy ajándék volt, mert nem határolódtunk el egymástól a beosztásunk alapján, hanem mindenki mindenkivel jól érezte magát. Ilyen volt a mi kis csodacsapatunk. Köszönöm, hogy itt lehettem.

Kovács Borbála

Milyen volt mobil nélkül? – Wie war's ohne Handy?

Es war sehr gut ohne Handy, obwohl es erst ungewohnt war. Wir haben viel mehr miteinander gesprochen und gespielt.

Bálint Lankovics

Milyen volt mobil nélkül? Fura! Azért is, mert az első órákban hiányzott. De egy nap után már eszembe sem jutott, és ennek örültem is, mert sok más jó és értelmes játékot játszottunk, vagy azt csináltam, amihez kedvem volt („szabadfoglalkozás”). Nem vonta el semmi a figyelmemet, sokkal nyugodtabb voltam. Nagyon jó volt!

Póczy Kende

Ezért örültem, hogy eljöttem – Deshalb freue ich mich, dass ich mitgekommen bin

Wir haben sehr viel gelacht, gespielt und miteinander gesprochen. Wir hatten gutes Wetter und waren deshalb viel draußen, zum Beispiel auf dem wunderbaren Hof. Es war auch deshalb gut, weil wir viele gemeinsame Interessen entdecken konnten. So mögen viele von uns Musik oder Fußball, und schon kamen wir leichter miteinander ins Gespräch. Die Helfer aus der Jugendgruppe waren sehr nett und hilfsbereit.

Boglárka Török

Azért örültem, hogy eljöttem, mert új embereket ismertem meg, tágítottam a baráti körömet. A szállás nagyon tetszett, és a kaja is elég volt. Megérte eljönni, mert lábat lógathattam a Balatonba. Nagyon jó játékot játszottunk. Ez a három nap alatt megta-

pasztaltam, hogy van élet a telefonomon kívül. Kedvesek voltak a segítők és mindenki más.

Gyenge Tündér

Zuerst habe ich viel darüber nachgedacht, ob ich überhaupt nach Révfülöp mitfahren soll. Ich hatte ein bisschen Angst vor den neuen Leuten, weil ich eher verschlossen bin und nicht so leicht Freundschaften schließe. Doch zu meinem Glück habe ich eine ganze Menge netter Leute kennenlernen können. Und ich glaube, ich habe sogar neue Freunde gefunden. Ich freue mich sehr, dass ich mich entschieden habe, mitzukommen, ich habe es überhaupt nicht bereut. Wir sind an einem wunderbaren Ort, die Zimmer sind schön, die Mahlzeiten sind sehr gut und auch das Wetter war wunderbar. Doch was am wichtigsten ist, dass ich in eine wunderbare Gemeinschaft gekommen bin. Ich habe unglaubliche viele schöne Erlebnisse gesammelt – von den einfallsreichen Spielen über die Nachtwanderung bis hin zu allem anderen. Ich hatte ein unglaublich gutes Wochenende!

Vivien Tóth

Segítőként Révfülöp – Als Helfer in Révfülöp

Nagyon jól éreztem magam segítőként Révfülöpön. Igaz, hogy nem volt mindig könnyű, de tök jó volt látni, hogy a végén mindenki jól érezte magát. Jó volt visszamlékezni, hogy mi is hasonlóan viselkedtünk. Segítőként én is olvashattam a „csendsétán”, ami nagyon tetszett, mert jó volt látni a gyerekek arcát, hogy elgondolkodnak a halottakon. Mirával beszélgetőkört is vezettünk a hétvégén, ami érdekes volt számunkra. Jó értelemben furcsa volt megismerni a gondolkodásmódjukat. Tetszett, ahogy kifejtették a gondolataikat, még ha csak szűkszavúan is. Sok érdekes dolgot megismertem a gyerekekkel kapcsolatban, és jó érzés volt, hogy valamilyen szinten megnyíltak nekünk.

Úgy érzem, hogy sok arcot fogunk majd viszontlátni az ifiken, ennek a hétvégének köszönhetően.

Németh Anna

Wir hatten es mit dieser Gruppe nicht schwer. Es war alles in Ordnung. Als Helfer haben wir auf die Kinder achtgegeben, aber bei mehreren Spielen waren wir einfach mit ihnen in einer Gruppe und lachten mit ihnen. Wir hatten viel Gelegenheit, sie ein bisschen besser kennenzulernen, und so konnten wir mit ihnen lachen und manchmal auch über seelische Dinge reden. Als Helfer bekamen wir auch einen eigenen Gesprächskreis, den wir selbst leiteten. Ich denke, auch das hat gut geklappt. In der Gruppe, die ich mit Anna leitete, haben sich alle geöffnet und Vertrauen zu uns gefasst. Es war gut, als Helfer in Révfülöp zu kommen, vor allem wegen der Gemeinschaft und der Leiter, aber auch wegen des Ortes und der Stimmung.

Elmira Bali

Engedjétek hozzám jönni...

Bibliai mesterségek

Június 21. és 25. között tartották az idén a napközi táborunkat az 1-6.osztályos gyermekek számára. A témánk a bibliai mesterségek volt, ami azért jutott eszembe, hogy minél több élményen keresztül tudjuk bemutatni a gyerekeknek a – számukra sokszor új – régi foglalkozásokat.

Minden nap énekléssel és áhítattal kezdtük a napunkat, majd játékkal és tízóráival folytattuk. Ezután kiscsoportokban beszélgettünk, báboztunk, kézműveskedtünk. Ebédelni egy belvárosi étterembe sétáltunk át, és a délután közelebről ismerkedtünk meg a bibliai mesterségekkel. Volt olyan, amit ki is tudtunk próbálni. A napot minden nap áhítattal, énekléssel zártuk.

Az első napon a fazekas volt a témánk. Isten nap mint nap formál bennünket, mint ahogy a fazekas az agyagot. Ezt délután agyagozással, korongozással meg is tapasztalhattuk, melyet a gyerekek nagyon élveztek. Égetés után ezeket a műveket haza is tudják vinni emlékkébe.

A második napon a pékmesterséggel ismerkedtünk meg. Arról tanultunk, hogy Isten napról napra gondoskodik rólunk, gondunkat viseli. Délután a soproni pékmúzeumba látogattunk el, ahol érdekes dolgokat láthattunk és hallhattunk a régi pékmesterek életéből.

A harmadik napon Sopronkövesdre kirándultunk. Sokaknak már a vonatozás is hatalmas élmény volt. A helyi alkotóházban már vártak minket. Megnézhettük a kemence begyújtását, ahol később a kenyeret sütöttük. A mai témánk az építőmester volt, de kicsit visszakanyarodtunk a pék mesterséghez is. Délelőtt az áhítat után kenyeret készíthettünk egy pék segítségével, majd a péksütemények készítését is kipróbálhattuk. Közben a vályogtégla-készítéssel is ismerkedtünk. Nagyon élvezték a gyerekek a sütést és a sárban taposást is. A kész téglákból, aki szeretett volna, a hét végén haza is vihetett emlékkébe. A péksüteményeket pedig a délutáni, kápolnához való kirándulásunk alkalmával elfogyasztottuk. A napzáró áhítatunkat is itt a kápolnában, gyönyörű kilátás mellett tartottuk.

A negyedik napunk témája a szőlősgazda volt. Az igazi szőlőtőről beszéltünk. Délutánra egy traktoros kirándulást terveztünk a szőlőhegybe, de ezt sajnos a nagy meleg miatt nem tudtuk megvalósítani, így ügyes és gyors szervezőmunkával végül kisvonatozni mentünk a városba, ahol ismét sok hasznos ismeretet szerezhettünk és már ismerős dolgokról is hallhattunk. Ezután pedig egy helyi evangélikus család látott bennünket vendégül, ahol finom szőlőlevet ihattunk, és megtekinthettük a pincét is, ahol ismét sok izgalmas dologról hallhattunk.

Az ötödik napon a papok, lelkészek hivatás volt a témánk. A délelőttöt a gyülekezeti házban és a templomban töltöttük. Meglátogattuk a múzeumunkat, amit tárlatvezetéssel körbejártunk, majd a berendezett lelkészlakásban hallhattunk érdekességeket a lelkésziségről. A templomban pedig egy szuper templomi kvízt tölthettünk ki. Ebéd után fagyizni mentünk, majd a gyülekezeti háznál játszottunk. Délután a gyerekek

családjaival együtt kirándultunk a soproni erdőben egy nagy közösségként, amit nagyon jó volt megélni.

A tábort vasárnap gyerek-istentisztelettel zártuk, ahova majdnem az összes táborozó gyerek el tudott jönni a családjával együtt.

Úgy gondolom, hogy egy tartalmas, élményekben, barátságokban gazdag hetet tudtunk együtt tölteni, amiért hálát adhatunk Istennek. Több táborozó is mondta a táborzáráskor, hogy ők hétfőn is

szeretnének újra jönni ezzel a csapattal, mert annyira jól érezték magukat.

A tábor alatt megtanultunk egy új dalt is, melynek kapcsán mindig elgondolkoztunk azon, hogy mennyit formálódtunk az utóbbi napokban. Íme a dal szövege:

*Uram, az életem kezébe tettem,
Nem félek többé, áldlak örökké.*

*Kezedben hadd legyek agyag csupán,
Áraszd rám Lelkedet, pecséted nyomd rám.*

*Nekem ködös még, de te tudod rég,
Mi van előttem, s mi lesz belőlem.*

*Kezedben hadd legyek agyag csupán,
Áraszd rám Lelkedet, pecséted nyomd rám.*

*Kegyelmed várom, Uram, Királyom,
Ígéd vezessen fényben, sötétben!*

*Kezedben hadd legyek agyag csupán,
Áraszd rám Lelkedet, pecséted nyomd rám.*

Reméljük jövőre ismét találkozhatunk egy hasonlóan remek hittantáborban!

Addig is áldott, szép nyarat!

Kovácsné Tóth Anna a táborvezetők nevében

Dávid király szívéből fakadó hálaadás szavait rejtik a jelek! Fejtsd meg!

✍️:A, ➔:Á, 📄:B, ▲:C, ○:CS ✂️:D, 📖:E, ✌️:É, ●:F, 🕒:G, ✂️:GY, 🕯️:H, 🖐️:I, 📄:Í, 🌀:J, 🌀:K, ⚙️:L, ⌚:M, 🖱️:N, ☑️:Ny, 🌀:O, 🌸:Ó, ✈️:Ö, 🎯:Ő, 🖨️:P, ✉️:R, 😊:S, ★:SZ, 🔔:T, ◻️:TY, ☆:U, ☎️:Ú, 🗑️:Ü, ✂️:Û, 🕒:V, 🌸:Z, 🖱️:ZS

➔⚙️✂️🌀✂️✂️✂️, ⚙️📖⚙️🌀📖⌚, ✂️🌸 ☆✉️✂️🔔, ✌️😊🖱️📖
 ●📖⚙️📖✂️✂️ ✂️📖⚙️, ⌚📖🖱️☑️🖐️🌀🌸🔔🔔📖🔔🔔
 🕒📖⚙️📖✂️!

(103. zsoltár, 2. vers)

Emlék-befőttek a nyárról...

A nyári szünet első napjait lekvárfőzéssel töltöttem. A kertünkben sok ribizlibokor zöldellik. Már a tavasszal elkezdtem figyelni, mennyi szem csüng egy-egy fürtön. Aztán vártam, hogy a nap és a meleg érlelje. Biztosan tudjátok, hogy a ribizli nem a legédesebb gyümölcs, sokan ezért nem is szeretik. Számomra mégis az egyik legkedvesebb. A lekvárfőzés napjai szép és édes emlékként maradnak meg bennem.

Jó egy kicsit visszagondolni, mennyi minden történt az elmúlt hetekben, a nyári szünetben. Biztos volt nehézség is, de sok vidám pillanat is, amiért hálát

adhatunk Istennek. Mint ahogy a befőttek és a lekvárok azt őrzik meg a nyárból, ami jó és tápláló, a finom gyümölcsöket – ugyanúgy ezekbe a befőttes üvegekbe belerajzolva megőrizheted az elmúlt időszak szép, jó és lelket tápláló emlékeit. Kezdd azzal az üveggel, amibe először eszedbe jut, mit rajzolhatnál. Bármilyen eszközzel dolgozhatsz! Ha rajzolni nincs kedved, bele is írhatod! A családodat is hívd magadhoz, hívjátok elő közösen az emlékeket és raktározzátok el!

Őri Katalin

Emlék-befőttek a nyárról

Tervezett programok

Felnőtt alkalmaink

istentiszteletek: minden vasárnap és egyházi ünnep, 8 és 10 órákor a templomban

A hónap utolsó vasárnapján és nagyünnepeken áldozati gyűjtéssel.

A 8 órai istentisztelet a hónap 1. vasárnapján úrvacsorás.

A 10 órai istentisztelet minden vasárnap csatlakozóan úrvacsorás, a hónap 1. vasárnapján: „Tízórai” – lelki táplálék mindannyiunknak, új zenés, úrvacsorás istentisztelet, a hónap 2. vasárnapján: személyes igei áldással, a hónap 3. vasárnapján: úrvacsorás istentisztelet.

További helyszínek:

kórházkápolna: a hónap 1. vasárnapján 16 órákor

Balf – templom: minden vasárnap 15 órákor (a hónap 3. vasárnapján és nagyünnepek első napján úrvacsorás)

Fertőszentmiklós – református gyülekezeti terem (Petőfi u. 62.): a hónap 2. és 4. vasárnapján 16 órákor, nagyünnepek első napján 16.15-kor úrvacsorás

szerdai bibliaóra: minden szerdán, 18 órákor a kisteremben

János levelének olvasása a koronavírus-járvány kezdetekor megszakadt. Reményeink szerint ősszel a levél végéig jutunk, majd más apostoli levelek olvasásával és az ige üzenetén való közös gondolkodással folytatjuk.

Az első őszi alkalom: szeptember 8.

női imaóra: a hónap 1. és 3. csütörtökén, 19 órákor a klubszobában

Jézus mondja: „Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértetek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,19–20)

Szeretettel hívjuk és várjuk Nőtstvéreinket, hogy együtt gyakoroljuk a közbenjáró imádság szolgálatát, és meg tapasztalhatassuk a közösségi imádkozás erejét gyülekezetünkben és személyes életünkben.

Tervezett őszi dátumok: szeptember 16., október 7. és 21.

nőslénykör (férfi beszélgetőkör): a hónap 2. hétfőjén, 20 órákor a klubszobában

Húszas, harmincas, negyvenes éveikben járó nők férfiak, zömmel családapák gyűlnek össze havonta, hogy beszélgessenek házasságról, munkáról, Istenről, apai szerepről, közösségekről. Változó, hogy egy-egy bibliai történet, az élet nagy kérdéseinek valamelyike vagy hétköznapi tapasztalatunk kerül az alkalom középpontjába, de a mi véleményünk mellett mindig megszólal Isten üzenete. Szeretettel várjuk a régi és az új résztvevőket!

Tervezett őszi dátumok: szeptember 13., október 11., november 8.

barkácskör: minden pénteken, 15 órákor a társalgóban

A résztvevők ajándéktárgyakat, a karácsonyi vásárra dísz tárgyakat készítenek, előkészítik a ruhavásárt. Munkájuk jótékony célokat szolgál. Alkalmuk nagyon vidámak, fontos részük a beszélgetés. Kortól és nemtől függetlenül mindenkit szeretettel várnak!

Az első őszi alkalom: szeptember 3.

Gyerek- és ifjúsági alkalmaink

gyerek-istentisztelet, mocorgó foglalkozással: minden vasárnap, 9 órákor a nagyteremben

Csecsemőkortól 12 éves korig hívjuk a gyerekeket, szüleit és testvéreiket erre az istentiszteletre az év minden vasárnapján (kivéve a nagyünnepeket és a karácsonyi szünetet). Az énekek, az igehirdetés és minden más egyaránt szól a gyerekekhez és a szülőkhöz is. A tanév során az igehirdetés előtt a legkisebbek egy hitoktatóval és saját kísérőikkel a kötetlenebb „mocorgó” foglalkozásra indulhatnak.

gyerek-istentiszteleti teaház: a hónap 2. vasárnapján, a gyerek-istentisztelet után a kisteremben

Szeretettel várunk mindenkit! Szívesen fogadunk sütemény és gyümölcsfelajánlásokat az alkalmakra. Köszönjük!

Tervezett őszi dátumok: szeptember 12., október 10. (erdei), október 31. és november 14.

baba-mama kör: hónap 1. és 3. szerdáján, 10 órákor az ifiteremben (Templom u. 12.)

Édesanyák és kisgyerekeik alkalmi beszélgetéssel egy-egy téma kapcsán, énekléssel, bibliai történetekkel, bábozással, teázással, sütizéssel, játékkal és nevetéssel. Szívesen várjuk az érdeklődést is ezen a címen: bmskopro@gmail.com

Tervezett őszi dátumok: október 6., 20., november 3. és 17.

FiFi (fiatal ifi): havonta egyszer, szombaton 9 órákor a nagyteremben

Szeretettel várjuk az általános iskolás gyerekeket, 3. évfolyamtól 6. évfolyamig!

Közösségben Istennel, közösségben egymással. Beszélgetés. Kirándulás. Játék. Kézműveskedés.

Az őszi alkalmakra kirándulást tervezünk, erről bővebben gyülekezetünk honlapján és facebook oldalán tájékozódhattok!

(sopron.lutheran.hu, facebook.com/evsopron)

Felmerülő kérdéseiteket várjuk a sopronififi@gmail.com email címen!

Tervezett őszi dátumok: szeptember 11. és október 9.

Ifi- Jugendgruppe: csütörtökönként és péntekenként felváltva 18 órákor az ifiteremben (Templom u. 12.)

13 – 18 éves fiataloknak.

Deutschsprachige Veranstaltungen

Deutschsprachiger Gottesdienst (sonntags um 9 Uhr in der Kirche)

Jeden Sonntag um 9 Uhr laden wir zum deutschen Gottesdienst ein, davon einmal im Monat – meist am zweiten Sonntag im Monat – mit Abendmahl. Nach Möglichkeit werden wir einmal im Monat im Anschluss an den Gottesdienst zum Kirchenkaffee einladen.

Wochenpredigt (donnerstags um 17 Uhr im Gemeindesaal)

Jeden Donnerstag laden wir um 17 Uhr zur Wochenpredigt ein. Jeweils am ersten Donnerstag im Monat findet die Wochenpredigt mit Abendmahl statt.

Kindergruppe (einmal Mittwoch und einmal Samstag im Monat)

Spiele, Lieder, biblische Geschichten, manchmal auch kleine Ausflüge.

Geplante Treffen im Herbst:

Mittwoch, 8. September, 16.30-18.00 Uhr im Gemeindehaus;

Samstag, 25. September, 9.30-14.00 Uhr, Treffpunkt: Gemeindehaus;

Mittwoch, 3. Oktober, 16.30-18.00 Uhr im Gemeindehaus.

Deutsche Konfirmandengruppe (voraussichtlich donnerstags um 15.45 Uhr):

Herzliche Einladung zur deutschsprachigen Vorbereitung auf die Konfirmation im Jahr 2022. Das erste Treffen – hierzu sind neben den Konfirmanden auch die Eltern eingeladen – findet am Donnerstag, 9. September 2022 um 15.45 Uhr statt. Bei Interesse bitte mit Pfr. Holger Manke (homanke@gmail.com) Kontakt aufnehmen.

Jugendgruppe (zweisprachig; abwechselnd donnerstags und freitags um 18 Uhr im Jugendraum)

Eine gute Gemeinschaft und Gespräche über das Leben und den Glauben, Spiele – und öfters auch Ausflüge. Die Treffen finden abwechselnd donnerstags und freitags um 18 Uhr im Jugendraum – alternativ auch im Gemeindehaus – statt.

Glaubensgesprächskreis (2. und 4. Freitag im Monat um 15.30 Uhr im Pfarramt)

Gespräche – gerne auch kontrovers – über Gott, den Glauben und die Welt.

Geplante Treffen im Herbst: 3. und 17. September, 1. und 15. Oktober

Egyéb programok

Szeptember 11-én szombaton 8 és 12 óra között jótékonyági ruhavásárt tartunk.

Október 3-án, vasárnap aratási hálaadó istentiszteletet tartunk, kérjük, akiknek van rá lehetőségük, hozzanak zöldségeket és gyümölcsöket az oltár feldíszítéséhez. Azzal terveink szerint újrakezdjük a „Tízórai” – lelki táplálék mindannyiunknak című istentisztelet-sorozatot.

Október 9-én, szombaton 10 és 13 óra között országos evangelizációt tartanak Budapesten, a Deák téri evangélikus templomban „Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas” címmel.

Október 10-én, vasárnap 9 órakor kirándulással egybekötött erdei gyerek-istentiszteletet tartunk a Brennborg-völgyi autós pihenőnél. (Rossz idő esetén hagyományos gyerek-istentisztelet a nagyteremben.)

Október 15. és 17. között ifjúsági hétvégét tartunk Révfülöpön.

Október 31-én, vasárnap a 9 órakor kezdődő gyerek-istentisztelethez csatlakozóan reformációi családi délelőttöt tartunk játékkal, aszfaltrajzolással.

November 1-jén, hétfőn áhítatot tartunk, 17 órakor a balfi temetőben, 18 órakor a soproni evangélikus temetőben. A feltámadás reménységében, együtt emlékezünk halottainkra!

Konfirmáció

Szeptemberben konfirmációs csoportokat indítunk a soproni evangélikus gyülekezetben, szeretettel várjuk a 7. osztályt elkezdő vagy nagyobb fiatalokat, evangélikusokat, más felekezetűeket és meg nem kereszteltek is.

Tájékoztató a magyar csoportokba jelentkező fiataloknak és szüleiknek: szeptember 10-én, pénteken 17 órakor. Az órák tervezett időpontja: péntek, 16.15 és 17 óra (szeptember 17-étől). Az első alkalom a német csoportba jelentkezőknek és szüleiknek: szeptember 9-én, csütörtökön, 15.45-kor. Az órák tervezett időpontja: csütörtök, 15.45. További információ elérhető a lelkészi hivatalban vagy az idej konfirmációt vezető lelkészknél:

Holger Manke német lelkész
+36-20/770-3644
homanke@gmail.com

dr. Tóth Károly magyar lelkész
+36-20/824-62-87
karoly.toth@lutheran.hu

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2021. szeptember – október

szeptember 5. (Szentháromság ünnepe utáni 14. vasárnap)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar: Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

szeptember 9.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 12. (Szentháromság ünnepe utáni 15. vasárnap)

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet (tanévnnyitó): Pelikán András
- 10.00 magyar (személyes áldással): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
- 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

szeptember 16.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 19. (Szentháromság ünnepe utáni 16. vasárnap)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András

szeptember 23.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 26. (Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnap)

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
- 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

szeptember 28.

- 18.00 teremtésünnep a nagyteremben: Pelikán András

szeptember 30.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 3. (aratási hálaadás)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András

- 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
- 16.00 kórházkápolna: Dr. Tóth Károly

október 7.

- 17.00 úrvacsorás Wochenpredigt: Holger Manke

október 10. (Szentháromság ünnepe után 19. vasárnap)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet (autós pihenő): Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (személyes áldással): Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

október 14.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 17. (Szentháromság ünnepe után 20. vasárnap)

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német: Gertraud Winter
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

október 21.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 24. (Bibliavasárnap)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar: Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

október 28.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 31. (reformáció)

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

november 1.

- 17.00 áhítat a balfi temetőben: Dr. Tóth Károly
- 18.00 áhítat a soproni evangélikus temetőben: Dr. Tóth Károly

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozóan úrvacsorás.

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja

9400 Sopron, Színház utca 27.

e-mail: sopron@lutheran.hu

web: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002

számlaszám: 11737083-20006895

Nyomtatva 350 példányban.

Várható következő megjelenés:

2021. reformáció

Felelős kiadó: Dr. Tóth Károly